

Övergripande kapitel

I de övergripande kapitlen redovisas övergripande utgångspunkter, förutsättningar, mål och strategier som ligger till grund för översiktsplanens framtagande. Här hittar du även information om riksintressen, miljökvalitetsnormer och hållbarhetsbedömningen.

Övergripande kapitel

[Så här läser du översiktsplanen](#)

[Sammanfattning](#)

[Om översiktsplanen](#)

[Utgångspunkter och utmaningar](#)

[Nyköping i regionen](#)

[Mål](#)

[Utvecklingsstrategier](#)

[Riksintressen](#)

[Miljökvalitetsnormer](#)

[Hållbarhetsbedömning](#)

[Planeringsunderlag](#)

Samrådet pågick 12 mars - 26 juni 2020

Samrådet är över. Alla inlämnade synpunkter sammanställs, redovisas och kommer att bemötas i en samrådsredogörelse (liknande synpunkter kan slå ihop men hur många som haft synpunkten kommer att framgå).

Samrådsredogörelsen ligger sedan till grund för kommunstyrelsens beslut om inriktning för utställnings- och antagandeverversionen av översiktsplanen.

Du kan fortfarande ta del av förslaget både i kartan och här på webbplatsen.

Du kan alltid ringa till oss och ställa frågor: 0155-24 80 00, eller skicka epost till samhallsbyggnad@nykoping.se

[Ta del av läsanvisningar för hur du läser översiktsplanen.](#)

Kontakta oss

Så här läser du översiktsplanen

Nyköping 2040 är en digital översiktsplan. Här hittar du läsanvisningar och information om hur översiktsplanen är upplagd.

Översiktsplanen är indelad i två delar med olika textkapitel och en kartdel. Textdelarna hittar du här på webbplatsen. Kartdelen finns i kommunens kartverktyg Nygis.

Längre ner på sidan finns filmade guider som visar hur du:

- läser översiktsplanen
- använder kartan
- tycker till i kartan

Övergripande kapitel

I de [övergripande kapitlen](#) redovisas övergripande utgångspunkter, förutsättningar, mål och strategier som ligger till grund för översiktsplanens framtagande. Här hittar du även information om riksintressen, miljökvalitetsnormer och hållbarhetsbedömningen.

Temakapitel

I de tio [temakapitlen](#) behandlas tio olika ämnesområden av betydelse för mark- och vattenanvändningen. För respektive ämnesområde redovisas målbild, aktuella strategier, kommunens allmänna ställningstaganden för ämnesområdet och beskrivning av nuläget.

Översiktsplanens strategier anger vilket förhållningssätt som ska vara vägledande i prioriteringar och handläggning i fortsatt planering och utveckling av mark- och vattenanvändningen.

Översiktsplanens ställningstaganden anger kommunens vilja, syn och vägledning för olika frågor och aspekter av betydelse för fortsatt planering och utveckling av mark- och vattenanvändningen.

Kartan

Länk till kartan hittar du längst ner på sidan. Du kan välja vad som visas i den aktuella kartvyn genom att tända och släcka de olika kartlagren i en meny.

Du kan också välja vilken bakgrundskarta som visas. När du klickar på ett objekt i kartan får du upp information om just det objektet. Objektinformationen kan till exempel innehålla en definition, en målbild eller inriktning, en beskrivning och kommunens ställningstaganden.

Kartskikten är indelade i fyra underrubriker:

Utvecklingsstrategier

Utvecklingsstrategikartan illustrerar på en mycket övergripande nivå kommunens syn på önskvärd utveckling av Nyköpings kommun i ett regionalt och mellankommunalt perspektiv. Detta redovisas i form av områden, noder (platser) och stråk.

I utvecklingsstrategikartan hittar du **noder** - platser eller orter av särskild betydelse som centrum för omgivande bebyggelse eller bygd. Betydelsen kan bestå i servicefunktioner, transportcentra eller besöksnäringcentra. De är därigenom särskilt lämpliga för utveckling för respektive funktion.

Du hittar också **områden** - Större grön- eller vattenområde av särskilt stor betydelse för människors rekreation och naturupplevelser, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. De är särskilt lämpliga att bevara och utveckla för angivna funktioner.

Stråk - är förbindelsestråk som är av särskilt stor betydelse för att skapa, förbättra eller upprätthålla en god tillgänglighet mellan noder och områden. Betydelsen kan vara för transporter, spridning av växter och djur eller besöksnäring. Åtgärder som gynnar respektive funktion ska prioriteras.

Markanvändning

Markanvändningskartan redovisar grunddragen i kommunens syn på lämplig mark- och vattenanvändning. Här visas vilken mark som lämplig för bebyggelse, verksamheter, idrott och fritid, transporter, grönstruktur och vatten. Kartan är framtagen på en övergripande nivå och gränserna mellan områdena ska därför inte läsas i en för högt inzoomad skala.

Hänsyn

Hänsynskartan visar områden där särskild hänsyn behöver tas vid planering och lovgivning för att tillgodose allmänna intressen och miljö kvalitetsnormer.

Riksintressen

Riksintressen är en del av hänsynskartan och visar områden som är utpekade av staten med värden av nationellt intresse att bevara eller utveckla. Inom dessa riksintresseområden måste man vid planering och lovgivning ta sådan hänsyn att riksintressets värden inte påtagligt skadas. Samtliga riksintresseområden är redovisade. Av riksintressekartan framgår även kommunens avvikande syn på några riksintressenas utbredning.

Guider för hur du läser översiktsplanen, använder kartan och är med och tycker till

Guide för hur du läser översiktsplanen

Guide för hur du använder kartan

Så här tycker du till i kartan

Så här tycker du till om texterna på webben

För att tycka till om texterna som finns här på webbsidan skriver du in dina synpunkter i ett formulär som hittas längst ner på respektive textside i de [övergripande kapitlen](#) och [temakapitlen](#).

Sammanfattning

Översiktsplanen för Nyköpings kommun visar grunddragen för kommunens mark- och vattenanvändning fram till år 2040 samt kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Översiktsplanen i korthet

- Översiktsplanen tar höjd för en befolkningstillväxt på 700 personer per år i kommunen
- Vi utvecklar bebyggelse där det redan finns service och infrastruktur
- I centralorten omvandlas befintliga verksamhetsområden till blandad tät stadsbebyggelse nära grönområden
- Utanför centralorten föreslås ny bebyggelse längs med starka kollektivtrafikstråk, särskilt koncentrerat till de utpekade bebyggelsenoderna
- Markområden för nya och utvidgade verksamhetsområden planeras främst längs med trafikleder och starka kollektivtrafikstråk
- Ett antal områden föreslås att helt undantas för exploatering, grönområden i anslutning till bebyggelse som är ekologiskt värdefulla och/eller rekreationsmässigt välanvända
- De globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 är de viktigaste vägledande målen i översiktsplanen

Bakgrund

Enligt Plan- och bygglagen ska en kommun ha en aktuell översiktsplan och varje mandatperiod ska en aktualitetsförklaring göras av gällande översiktsplan med tillhörande fördjupningar och tillägg. Översiktsplanen från 2013 kommer att ersättas med Nyköping 2040 efter att medborgare har varit med och tyckt till och politiska beslut har fattats. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan inleddes 2018 med en dialog med medborgare.

Översiktsplanen redovisar dessutom kommunens övergripande strategier och ställningstaganden för att nå en långsiktigt hållbar mark- och

vattenanvändning i hela kommunen. Den utgår ifrån och ersätter tidigare antagna översiktsplaner.

Översiktsplan Nyköping 2040 är helt digital till skillnad från tidigare översiktsplaner.

Huvuddragen i Nyköpings kommuns framtida markanvändning

Översiktsplan Nyköping 2040 tar höjd för en befolkningstillväxt på 700 personer per år i kommunen. Översiktsplanen har som huvudinriktning att effektivisera markanvändningen genom att:

- utveckla bebyggelse där det redan finns service och infrastruktur
- ta så lite oexploaterad mark i anspråk som möjligt.

Detta innebär att huvuddelen av kommunens bebyggelseutveckling planeras att ske inom Nyköpings centralort genom omvandling av befintliga verksamhetsområden till tät stadsbebyggelse med en blandning av bostäder, verksamheter, offentlig service, handel, samlingsplatser och tillgängliga grönområden.

Ny bebyggelse i utvecklingsområden och på landsbygden

Omvandlingen ska främst ske genom att prioritera ny bebyggelse i översiktsplanens utpekade utvecklingsområden, framförallt i anslutning till Nyköpings resecentrum och runt Stadsfjärden.

Inom de utpekade utvecklingsområdena finns det utrymme att bygga bostäder för upp till 50 000 personer med tillhörande arbetsplatser och service, vilket ger en flexibilitet i framtida utbyggnadsalternativ.

En mindre andel bebyggelse föreslås även tillkomma genom förtätning och komplettering inom befintliga stadsdelar och i anslutning till orter på landsbygden. Syftet med förtätningen är främst att komplettera med den typ av bebyggelse och de funktioner som saknas i stadsdelen eller orten.

Utanför centralorten föreslås ny bebyggelse ske längs med starka kollektivtrafikstråk, särskilt koncentrerat till de utpekade bebyggelsenoderna som ska fungera som serviceorter för omgivande bygder. Fjorton mindre områden föreslås möjliga för landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Nya och större verksamhetsområden

Översiktsplanen innehåller även markområden för nya och utvidgade verksamhetsområden för verksamheter som inte är lämpliga att blanda med bostäder. Dessa planeras främst längs med trafikleder och starka kollektivtrafikstråk, exempelvis på Arnö i anslutning till Oxelösunds kommuns planerade verksamhetsområden, vid Stockholm-Skavsta flygplats och kommande Skavsta resecentrum, samt i anslutningar till trafikplatser längs E4:an som till exempel i Stavsjö.

Vi ska främja hållbara transporter

Översiktsplanen har en tydlig inriktning att främja hållbara transporter och att minska transportsektorns ytbehov. Ytor för transportinfrastruktur behöver dock ändå pekats ut i översiktsplanen, framförallt för Ostlänkens behov med tillkommande stationer samt för Kungsladugårdsleden och trafikplatser vid Sjösa, Bergshammar, Arnö och Björshult.

Områden som inte ska exploateras

Ett antal områden i översiktsplanen föreslås att helt undantas för exploatering. Det handlar framförallt om grönområden i anslutning till bebyggelse som är ekologiskt värdefulla och/eller rekreativt välanvända. Några större orörda och tysta områden i kommunens skogsbygder föreslås också undantas från störande åtgärder, bland annat i Kolmården, Fjällmossen, Likstammen och i Norra skärgården.

Även markområden som är värdefulla som jordbruksmark undantas från bebyggelse. I den största delen av kommunen planeras befintlig markanvändning att få fortsätta, i form av till exempel pågående jord- och skogsbruk.

Översiktsplanens konsekvenser

- Ett genomförande enligt översiktsplanen innebär att kommunens invånarantal har möjlighet att växa enligt kommunens tillväxtmål.
- Markbehovet per invånare kommer att minska i jämförelse med idag och förutsättningarna för kommuninvånarna att resa mer hållbart och med mindre klimatpåverkan kommer att förbättras.
- Ur ett kommunalekonomiskt perspektiv kommer redan gjorda investeringar i till exempel skola, VA och transportinfrastruktur att kunna

utnyttjas mer effektivt, samtidigt som det kommer att finnas behov av nya investeringar för att möta utvecklingen.

- Delar av centralorten kommer att förändras i och med att ny och något högre bebyggelse kommer att tillkomma utanför stadskärnan.
- Bebyggelseutvecklingen i centralorten kommer att innebära ett behov av omflyttning av verksamheter som inte är lämpliga att blanda med bostadsbebyggelse, från omvandlingsområdena till nya verksamhetsområden, till stora delar på idag oexploaterad men på annat sätt störd mark i tätortens ytterområden.
- Tillgången till grönområden och vatten kommer fortsatt att vara god.

Gå direkt till kartan

Lämna synpunkter

Samrådsperioden pågick 12 mars - 26 juni.

Om översiktsplanen

Översiktsplanen är kommunens viktigaste styrande dokument i samhällsplaneringen.

Översiktsplanen ska:

- både vara strategisk och vägledande för beslut i planlägnings-, lov- och tillståndsärenden.
- ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av kommunens mark- och vattenområden samt bebyggelseutvecklingen fram till år 2040.
- samordna olika sektorsintressen och därmed underlätta kommunens framtida planering och utbyggnad av infrastruktur, service och bostäder.

Vägledande

Översiktsplanen är vägledande för detaljplanering och för förhandsbesked och bygglovsprövning utanför detaljplanelagt område. Den anger till exempel:

- hur den bebyggda miljön ska bevaras och utvecklas
- var nya vägar och bostadsområden planeras att byggas
- vilka naturområden som ska bevaras och skyddas
- hur landsbygden kan växa och
- hur centralorten Nyköping kan se ut i framtiden.

Översiktsplanen ska bidra till att skapa ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle för att säkerställa att Nyköpings kommun ska fortsätta vara en bra plats att leva, bo och verka på, även för framtida generationer.

Översiktsplanen är en överenskommelse mellan stat och kommun kring riksintressen med mera. Den tydliggör de frågor där det råder skilda uppfattningar.

Planen utgör beslutsunderlag även för privata aktörer, genom att den visar på kommunens långsiktiga mål och ambitioner.

Översiktsplanens roll i planeringen

Översiktsplan roll handlar till största delen om att ange den övergripande inriktningen för en hållbar och långsiktig mark- och vattenanvändning för hela kommunen. Översiktsplanen har därmed stor betydelse för hur Nyköping kommun kan utvecklas i framtiden.

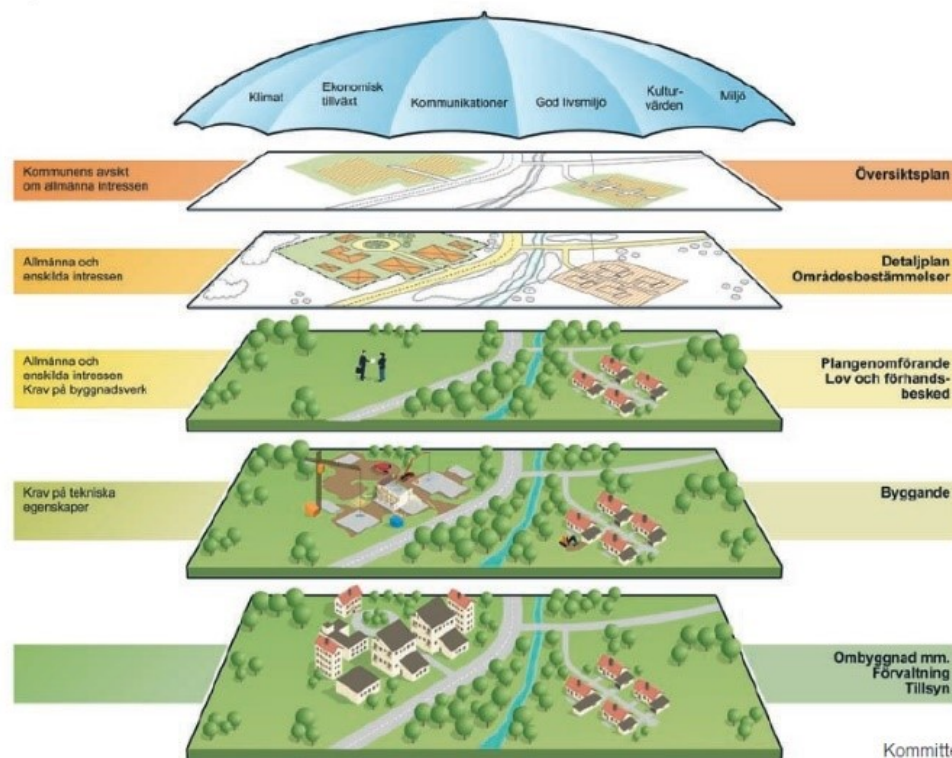
Översiktsplanen är vägledande

Planen är inte juridiskt bindande men den är vägledande för beslut som gäller användningen av mark och vatten och hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. För att belysa hur eventuella motstående markanspråk ska avvägas är översiktsplanen ett viktigt instrument.

Med utgångspunkt i översiktsplanen och dess ställningstaganden upprättar en kommun såväl detaljplaner som områdesbestämmelser samt prövar förhandsbesked och bygglov enligt plan- och bygglagen liksom tillståndsärenden enligt miljöbalken. Om efterföljande beslut strider mot översiktsplanen måste detta framgå och motiveras i beslutet.

I områden på landsbygden där det inte finns detaljplaner får översiktsplanen en särskilt viktig roll som vägledning vid beslut rörande markanvändning och byggnation.

Översiktsplanen används även av andra myndigheter och aktörer i samhällsbyggandet som till exempel vid planering av väg och järnväg.

Översiktsplan Nyköping 2040:s förhållande till andra översiktsplaner och dokument

Översiktsplanen är kommunens viktigaste styrdokument i samhällsplaneringen.

Översiktsplan Nyköping 2040 ersätter:

- [Översiktsplan för Nyköpings kommun 2013](#)
- [Fördjupade översiktsplanen för Nyköpings tätort och Skavsta 2013](#)
- [Fördjupade översiktsplanen för kusten Sjösa-Vålarö 2014](#)

Dessa gäller dock tills ny översiktsplan är antagen.

För ett antal markområden finns planprogram framtagna. Där konflikt mellan dessa och översiktsplanen finns gäller översiktsplanens markanvändning och ställningstaganden.

Ersatta översiktsplaner och planprogram kan även efter det att denna översiktsplan antagits användas som kunskapsunderlag.

[Bostadsförsörjningsstrategin för Nyköpings kommun](#) som antogs 2016 och aktualitetsförklarades 2019 utgör ett viktigt underlag till översiktsplanen. Där framgår hur stort det kommande bostadsbehovet är samt vilka bostadstyper, upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar som behövs.

Samtliga av Kommunfullmäktige antagna styrdokument har utgjort underlag för arbetet med översiktsplanen. Dessa gäller parallellt med översiktsplanen.

De mest relevanta för planläggning och lovgivning är:

- [Bostadsförsörjningsstrategi för Nyköpings kommun](#)
 - [del 1](#)
 - [del 2](#)
 - [del 3](#)
- [Nyköpings kommuns VA-policy](#)
- [VA-strategi för Nyköpings kommun](#)
- [Transportstrategi för Nyköpings tätort och Skavsta](#)
- [Klimat- och energistrategi 2016-2020](#)
- [Miljö- och folkhälsopolicy](#)
- [Strategi för integration och social sammanhållning](#)
- [Riktlinje för gestaltning av kommunens allmänna platser i stadskärnan, hamnen och övriga strategiska platser](#)
- Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen
- [Markpolicy för Nyköpings kommun](#)
- [Riktlinjer för markanvisning och riktlinjer för exploateringsavtal](#)
- [Näringslivsstrategi för Nyköpings kommun 2018-2023](#)
- [Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun](#)
- [Turism- och besöksnäringstrategi](#)
- [Renhållningsordning för Nyköpings kommun](#)
- [Naturvårdsplan](#)
- [Landsbygdsstrategi](#)

Om två kommunala styrdokument står i konflikt med varandra gäller det senast antagna.

Tidplan och process

Arbetet med en översiktsplan sker kontinuerligt och kan indelas i de formella planeringsskedena: aktualitetsprövning, samråd, utställning och antagande.

Översiktsplanprocessens olika steg

Efter stegen aktualitetsprövning, samråd, utställning och antagande sker genomförande- och uppföljandeskeden med: åtgärder och budgetering, genomförande och användning, uppföljning och utvärdering. Från och med 1 april 2020 gäller en ny lagstiftning där aktualitetsprövningen sker inom antagandet av en planeringsstrategi och utställning ersatts av granskning. Denna plan ska dock följa den gamla lagstiftningen.

Aktualitetsprövning och planeringsstrategi

Nya planeringsfrågor, ändrade förutsättningar och politiska diskussioner kräver en levande översiktsplanering. Kommunfullmäktige ska därför anta en planeringsstrategi för översiktsplaneringen senast 24 månader efter ordinarie val. Beroende på hur behoven ser ut kan kommunen där välja att förklara översiktsplanen aktuell, upprätta en ny översiktsplan eller ändra delar av den.

En översiktsplan kan ändras för en viss del av kommunen eller genom att göra ett tillägg till översiktsplanen tillgodose ett särskilt allmänt intresse. Den 12 december 2017 beslutade kommunfullmäktige att gällande översiktsplan med fördjupningar inte längre var aktuell och att en översyn behövde göras.

Samråd

När kommunen upprättar ett förslag till översiktsplan eller del av översiktsplan, ska den samrådas med bland annat länsstyrelsen och kommunens medlemmar. Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget och ge berörda insyn i arbetet och möjlighet att påverka planens utformning.

Utställning/Granskning

Efter samrådet sammanställs alla synpunkter i en samrådsredogörelse. Kommunen reviderar därefter samrådsförslaget utifrån inkomna synpunkter

till en utställnings/granskningsversion. Översiktsplanen ställs därefter ut under minst två månader. Den som vill lämna synpunkter på planförslaget ska göra det skriftligen under utställnings/granskningstiden. Länsstyrelsen framför sina synpunkter i ett speciellt granskningsyttrande som ska bifogas planen vid antagandet.

Antagande

När utställningsförfarandet är genomfört, kan kommunfullmäktige ta beslut om att anta den nya översiktsplanen. Mellan utställning och antagande kan enbart redaktionella ändringar göras annars behöver planen ställas ut igen.

Genomförande

När översiktsplanen antagits ska genomförandet av planens intentioner ske. Detta sker i en samverkan mellan många olika parter, både interna inom kommunen och externa parter. I sin verksamhetsplanering avsätter kommunen medel och resurser för i vilken ordning åtgärderna ska genomföras och översiktsplaneringen ska därför integreras med budgetarbetet i den kommunala organisationen. Detta underlättar också uppföljningen av planen.

Under året är det nämndernas olika budgetar som avgör vilka åtgärder som ska genomföras av respektive förvaltning.

I många stadsbyggnadsfrågor är ett nära samarbete med markägare, exploatörer och företag av stor betydelse. I ett större perspektiv krävs samarbete med angränsande kommuner, statliga och regionala organ för att lösa mellankommunala- och regionala frågor långsiktigt och gemensamt.

Uppföljning

Efter att översiktsplanen har antagits bör en årlig uppföljning genomföras där det bland annat utvärderas hur bra översiktsplanen fungerar som styrdokument för detaljplanering och bygglov, och vilka avvikelser som förekommit. I samband med uppföljningen bör det även göras en sammanställning av nya förutsättningar, planeringsunderlag och anspråk som uppkommit under året. Betydande miljöpåverkan ska följas upp enligt miljöbalken. Uppföljningen utgör sedan viktigt underlag för den kommande planeringsstrategi och aktualitetsförklaring.

Aktualitetsförklaring 2017

Nyköpings kommuns översiktsplan bedömdes i den aktualitetsförklaring som gjordes i dec 2017 som inaktuell och att en översyn behövde göras.

Gå direkt till kartan

Lämna synpunkter

Samrådet pågick 12 mars - 26 juni 2020.

Utgångspunkter och utmaningar

Kommunens långsiktiga planering ska ta hänsyn till framtida utmaningar med dagens förutsättningar som grund.

Nyköpings översiktsplan 2040 utgår därför ifrån:

- identifierade framtidstrender och omvärldsutmaningar
- Nyköpings grundläggande förutsättningar
- genomförda dialoger med medborgarna samt
- kommunens vision och övriga styrdokument.

Utifrån detta har ett antal utmaningar identifierats som översiktsplanen behöver lösa.

För att möta dessa utgångspunkter och utmaningar och för att kunna nå en ekologisk, social och ekonomisk långsiktigt hållbar utveckling har ett antal principiella utvecklingsstrategier tagits fram som ska vara vägledande för översiktsplanen och kommande fysisk planering. Dessa presenteras i [Utvecklingsstrategi Nyköping 2040](#).

Framtidstrender och omvärldsutmaningar

Omvärlden förändras och översiktsplanen behöver ta hänsyn till de mest relevanta långsiktiga trender och utmaningar som vi ser framför oss.

Klimatförändringar och ökad osäkerhet

Klimatförändringarna är en allvarlig utmaning som utgör en påtaglig risk för ekosystem och människor i hela världen. Utsläppen av växthusgaser från mänskliga aktiviteter har redan ökat den globala medeltemperaturen med cirka en grad sedan slutet av 1800-talet. Ökningen förväntas nu nå minst 1,5 grader inom några årtionden. Oavsett vilka insatser som görs för att begränsa klimatförändringarna nu, kommer effekterna av klimatförändringarna att fortsätta att öka i styrka under en lång tid framöver.

Globalt sett innebär klimatförändringarna stora utmaningar.

En ökning av klimatrelaterade katastrofer som översvämningar, torka, stormar, värmeböljor och havsnivåhöjningar förväntas bland annat leda till ökade spänningar globalt, en ökad migration och en osäker livsmedelsförsörjning med höjda livsmedelspriser som följd, vilket indirekt kommer att drabba alla jordens länder.

I Sverige förväntas klimatförändringarna dessutom få en rad konkreta och direkta konsekvenser, som exempelvis

- mer nederbörd
- fler översvämningar
- en förändrad snö- och växtsäsong
- fler och mer extrema värmeböljor
- ökade skogsbränder och mer skadeinsekter

Urbanisering och regionalisering

Storstadsregionerna fortsätter att växa samtidigt som avflyttningen från landsbygden planar ut. Förklaringen ligger i att födslootalen i tätorterna och inflyttningen till städer från andra länder ökar. Urbaniseringsgraden, det vill säga andelen svenskar som bor i tätort, är just nu 85 procent men ökar stadigt, vilket gör att befolkningen i städerna proportionellt sett växer mer än befolkningsminskningen på landsbygden.

Ett effektivt markutnyttjande med förtätad bebyggelse skapar förutsättningar för hållbara städer med hög servicegrad. Tillskottet av bostäder har framförallt koncentrerats till storstadsregionerna samtidigt som förbättrade kommunikationer och digitalisering förväntas förenkla möjligheterna att bosätta sig på landsbygden. Under överskådlig tid kommer dock bostadsbehovet i tätorter att överstiga tillgången.

Samtidigt sker en stark inriktning mot ökad regionalisering nationellt sett. De funktionella arbetsmarknadsregionerna blir allt större i takt med att tillgängligheten mellan orter förbättras genom både digitalisering, förbättrad kollektivtrafik och nya pendlingsmönster.

Demografiska förändringar

Antalet personer som är 80 år och äldre förväntas öka kraftigt under den närmaste tioårsperioden, med stora konsekvenser för äldreomsorgen och

sjukvården. Även antalet barn och unga ökar kraftigt, vilket innebär ökande behov inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Antalet invånare i arbetsför ålder ökar däremot totalt sett långsamt. De demografiska förändringarna innebär ökade kostnader för kommunerna samtidigt som skatteintäkterna minskar.

För den översiktliga planeringen innebär de demografiska förändringarna ett ökat markbehov för kommunala lokaler såsom exempelvis förskolor, skolor och äldreboenden. Vid planeringen av nya bostadsområden blir det viktigt att ta hänsyn till äldre personers och barnfamiljers bostadsbehov samt behovet av mark för rekreation.

Digitalisering och delningsekonomi

Digitaliseringen och möjligheterna att använda internet växer och utvecklas explosionsartat. Det innebär nya beteendemönster och förändrat behov av ytor för såväl inköp, arbetsliv, utbildning och offentlig service som för den sociala samvaron. Digitaliseringen kommer därigenom öka möjligheterna att påverka var man väljer att bo och arbeta samt val av resor.

Användningen av internet och dess olika tjänster underlättar också en ökad delningsekonomi som kan påverka markanvändningen med till exempel minskat behov av parkering tack vare bilpooler och ökat behov av utrymme för gemensamma lokaler och kontor.

Ökat fokus på landsbygden

Allt fler människor är hälso- och miljömedvetna och efterfrågan på hållbar och närproducerad mat, naturupplevelser samt andra råvaror från landsbygden kommer att öka. En ökad drivkraft att leva närmare naturen och mer självförsörjande kan tillsammans med bredbandsutbyggnaden och teknikutvecklingen leda till att flera vill bosätta sig och vara verksamma på landsbygden.

Klimatförändringarna innebär stora utmaningar för livsmedelsförsörjningen globalt sett. Ett ökat behov av mark för energiproduktion i kombination med att livsmedelsproduktionen i världen beräknas gå ned på grund av sämre växtförhållanden gör att livsmedelsförsörjningen blir allt mer osäker. Idag är Sverige inte självförsörjande på mat, utan vi importerar mycket livsmedel från andra länder. Sverige behöver ur säkerhetssynpunkt bli mer självförsörjande på mat. På lång sikt kan ett varmare och regnigare klimat i

Sverige innebära en längre växtsäsong och att vi då blir allt mer självförsörjande och även en viktig exportör av mat.

Ökade krav och förväntningar på välfärden

Förväntningarna på de allmänna välfärdstjänsterna ökar med förbättrad ekonomi för många, större valfrihet och skarpare lagar kring rättigheter. Digitaliseringen gör att information blir tillgänglig och lätt att sprida mellan människor. Detta tillsammans med att samhället blir allt mer individualiserat med ett starkare fokus på självförverkligande och livskvalitet leder till ökade krav och förväntningarna på välfärden.

Kostnaderna för välfärd förväntas samtidigt stiga mer än befolkningsökningen då underlaget för skatter minskar i takt med en åldrande befolkning och en mindre andel i förvärsarbete. Det leder till utmaningarna kopplat till hur kommunen ska planera, organisera och prioritera tillgängligheten till allmänna välfärdsinrättningar som skola, vård och omsorg men också räddningstjänst och polis.

När människors basbehov är tillgodosedda värderas fritid och upplevelser högre. Efterfrågan på upplevelser, kultur, friluftsliv och idrott fortsätter att öka, vilket ger större möjligheter för kultur- och besöksnäringarna men innebär också krav på ytor för dessa aktiviteter. Detta är en utmaning i samhällsplaneringen då många andra funktioner och ytor ska kombineras med dessa och det finns stora förväntningar på tillgänglighet och närhet.

Nyköpings grundläggande förutsättningar

Nyköping som tätort har vuxit fram vid den skyddade havsvik där flera farbara och fiskrika åar mynnar. Den bördiga jorden, fisket och vattenkraften i Nyköpingsån tillsammans med bergsbruket gav goda försörjningsmöjligheter.

De flesta av kommunens mindre tätorter har sitt ursprung i goda transportlägen, i äldre tid längs vattenleder eller knutpunkter för vägar och senare vid järnvägsstationer. Bebyggelsen har traditionellt placerats i övergången mellan det öppna landskapet i dalgångarna och skogen medan skogarna längs kommunens yttre gränser i stort sett varit obebodda. Fortfarande följer bebyggelseutvecklingen i stort sett samma mönster där huvuddelen av nybyggnationen sker inom eller i anslutning till huvudorten.

Tillgången på mark är begränsad

Nyköpings centralorts fortsatta bebyggelseutveckling begränsas av de stora bördiga jordbruksmarkerna i väst och öst samt Stockholm Skavsta flygplats och kommande järnväg, Ostlänkens, påverkan i norr. Detta gör att tillgången på mark kommer vara en begränsande faktor för framtida utbyggnad om inte dessa barriärer kan överbryggas. I de mindre tätorterna och landsbygden är inte marktillgången lika begränsande utan här består begränsningarna snarare av bristande tillgängligheten till service, boende för generationsväxling och miljövänliga transportmöjligheter.

Blandad befolkning

Befolkningen i kommunen är blandad både vad gäller ålder, bakgrund, utbildning och etnicitet. Huvudortens stadsdelar är dock till stora delar både separerad vad gäller funktion, där bostadsområden och verksamhetsområden är skilda, liksom socialt där olika bostadstyper och bostadsformer dominerar i skilda områden. Den sociala segregationen har ökat sedan millennieskiftet och är större mellan centralortens olika stadsdelar än mellan landsbygdens socknar eller mellan centralort och landsbygd.

Den växande befolkningen i kombination med förändringar i åldersstrukturen, med en större andel äldre, ger ett ökat behov av mark för lokaler och anläggningar för samhällsservice. För att klara de ökande kostnaderna och kompetensen för service och investeringar krävs en stadig befolkningstillväxt.

Dialog med medborgarna

I ett tidigt skede i översiktsplanarbetet genomfördes en dialog med medborgarna i form av enkäter och möten. Denna har använts som underlag vid framtagandet av översiktsplanen. I resultatet från dialogen var det tydligt att närhet till skola och förskola, parker, grönområden, vatten och kollektivtrafik samt att området känns tryggt är de viktigaste faktorerna för att uppleva en god boendemiljö. Det medborgarna främst önskar sig är en förbättring av pendlingsmöjligheter samt närhet till kollektivtrafik, fritidsaktiviteter och centrumservice.

På landsbygden är det prioriterat med nya boenden som möjliggör flyttkedjor och kollektivtrafik. I Nyköpings centralort är centrala boenden på Väster och Öster och boenden med vattenkontakt populära som framtida

boenden. Ökad tillgänglighet till havet pekades också ut som viktigt i det fortsatta översiktsplanarbetet. [Ta del av dialogresultatet.](#)

Utmaningar

Med grund i Vision för Nyköpings kommun samt resultaten från dialogerna identifierades sex utmaningar som viktiga att ta hand om i översiktsplanen. För att möta utmaningarna har utvecklingsstrategier tagits fram för översiktsplanen och fortsatt planering. [Ta del av utvecklingsstrategierna.](#)

Utmaning - Grön omställning

Klimatet kommer att fortsätta att förändras med höjda havsnivåer, mer extrema vädersituationer som fler och längre värmeböljor samt intensiva regn med risk för översvämningar och skred. För att uppnå Parisavtalets mål att hålla den globala uppvärmningen under 2 grader men helst under 1,5 graders krävs omfattande omställning inom bland annat resande och transporter, byggande, konsumtion, livsmedelsproduktion och energiförsörjning.

Trycket på mark för mat och cirkulär miljövänlig produktion ökar. Mark för framställning av förnybar energi behöver säkras. Behovet av att minska, samordna och ställa om transporter mot mer yteffektiva och miljövänliga typer kommer vara nödvändigt för att klara behovet av transporter. För att säkerställa den biologiska mångfalden, hushålla med naturresurserna och klimatanpassningen behöver kommunen ha ett effektivt markutnyttjande, skydda värdefull natur, avsätta och utveckla mångfunktionella ytor för fördröjning och rening av vatten samt hushålla med jordbruksmark och grön- och vattenområden.

Ambitionen är att skapa förutsättningar för god tillgänglighet till arbete, mötesplatser, handel och samhällsservice. Detta ska kombineras med effektiva miljövänliga transporter och högt utnyttjande av infrastrukturinvesteringar. Sammantaget gör det att stor del av byggandet i huvudorten måste ske med effektivt markutnyttjande.

Utmaning - Hållbara boendemiljöer

Nyköpingsbornas vardagsliv ser olika ut på grund av olika förutsättningar vad det gäller bostadstyper, upplåtelseformer och bostadsstorlekar, samt olika tillgång till service och närhet till arbetsplatser, kollektivtrafik, kultur-

och fritidsaktiviteter, grön- och naturområden, parker, torg och andra offentliga rum.

Nyköpings centralort är delvis funktionsuppdelad, där det i vissa stadsdelar nästan enbart finns bostäder medan andra är starkt dominerade av verksamheter och handel. Samhällsplaneringen kan bidra till hållbara boendemiljöer genom att planera för en ökad blandning av boendeformer med tydliga samlingspunkter, robust infrastruktur och närhet till samhällsservice.

Hållbara boendemiljöer skapas när det gamla bevaras i samklang med det nya som byggs på ett långsiktigt och hållbart sätt samtidigt som gröna rum i stad och landsbygd är tillgängliga och bevaras.

Utmaning - Ökad social sammanhållning

Befolkningen i kommunen är blandad vad gäller etnisk och socioekonomisk bakgrund, utbildnings- och inkomstnivå, yrkesbakgrund och ålder. Den sociala segregationen har ökat sedan millennieskiftet. Det innebär att centralortens stadsdelar och andra orter till stora delar präglas av segregation, där olika bostadstyper och bostadsformer dominerar i skilda områden.

För att öka den sociala sammanhållningen och skapa integration behöver kommunen därför planera för att uppnå blandade bostadstyper och upplåtelseformer samt planera för funktionsblandning med bostäder och arbetsplatser i samma områden. Planeringen behöver även skapa tillgänglighet till kommunal och privat service samt till mötesplatser. Att planera för ett fungerande vardagsliv för människor i kommunen är en viktig utgångspunkt för Nyköpings fortsatta utveckling.

Utmaning - Växa med befintliga kvalitéer

Nyköping har en lång historia som skapat kvalitéer som behöver tas om hand i den fortsatta utbyggnaden i kommunen. För att göra det behöver vi bevara och utveckla stadens identitet och karaktär samt i tillräcklig omfattning bevara, förvalta och förbättra oexploaterade områden och rekreationsområden. Vi behöver även se till att det finns ett hållbart transportsystem som är tillgängligt för alla.

Utmaning - Välutbyggd samhällsservice

Den växande befolkningen i kombination med förändringar i åldersstrukturen med större andel äldre ger ett ökat behov av mark för lokaler och anläggningar för samhällsservice som kan fungera som samlingsplatser och är flexibla vad gäller användning. Samtidigt kommer digitaliseringen att möjliggöra alternativa lösningar. För att göra det behöver vi planera och avsätta mark för privata och offentliga inrättningar som samlingsplatser i kollektivtrafiknära lägen samt säkerställa den digitala utbyggnaden i kommunen.

Utmaning - Bra företagsklimat

För att skapa tillväxt och möta behovet av arbete till en växande befolkning krävs ett bra företagsklimat. En större befolkning innebär också ökad konkurrens om mark särskilt i centralorten. När företagsmark omvandlas till blandstad krävs beredskap för att behålla och utveckla verksamheterna. För att klara detta behöver kommunen planera för blandad bostads- och verksamhetsbebyggelse, avsätta nya verksamhetsområden och vara tydlig med prioriteringar av verksamhetsområdenas inriktningar så att klusterbildning blir möjlig. Likaså måste transporter och kommunikationer effektiviseras. För att klara kompetensförsörjningen behöver vi erbjuda attraktiva livsmiljöer.

Gå direkt till kartan

Lämna synpunkter

Samrådet pågick 12 mars - 26 juni 2020.

Nyköping i regionen

Kommuner och regioner är allt mer beroende av varandra, bland annat när det gäller frågor som rör arbetsmarknad, miljö, energi, kommunikationer, handel och bostadsförsörjningsfrågor. Frågor som tidigare var lokala är idag regionala och vikten av regional och storregional planering samt mellankommunalt samarbete har därför ökat.

Nyköpings kommun berörs av regionala och storregionala planeringsunderlag i form av Sörmlandsstrategins strukturbild och strukturbild från samarbetet inom Östra Mellansverige (ÖMS). Nyköpings kommun ställer sig bakom dessa strukturbilder som därmed utgör grunden för översiktsplanens regionala perspektiv.

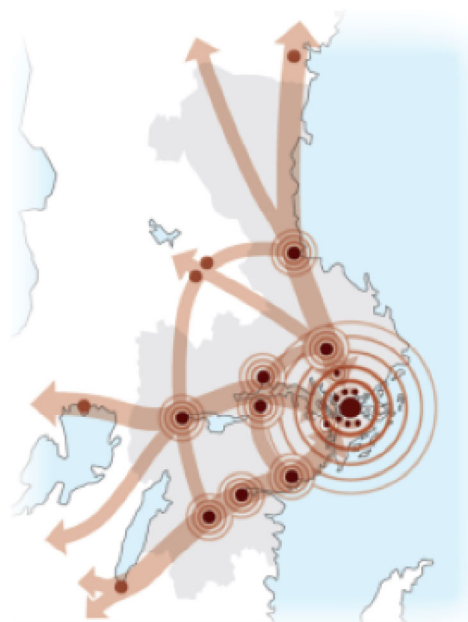
Översiktsplanens utvecklingsstrategier är utarbetade för att tydliggöra kommunens prioriteringar och bidra till den regionala utvecklingen inom bland annat infrastruktur, bebyggelseplanering och näringslivsutveckling.

Storregional och regional planering

I den storregionala planeringen inom ÖMS pekas Nyköping ut

som en storregional nod tillsammans med Oxelösund som en del i den funktionella regionen Stockholm-Flemingsberg-Södertälje-Nyköping-Norrköping-Linköping. Grunden i den storregionala planeringen är att stärka förutsättningarna för tillväxt genom att länka samman de storregionala nodstäderna med varandra för att integrera arbets-, utbildnings- och bostadsmarknaderna.

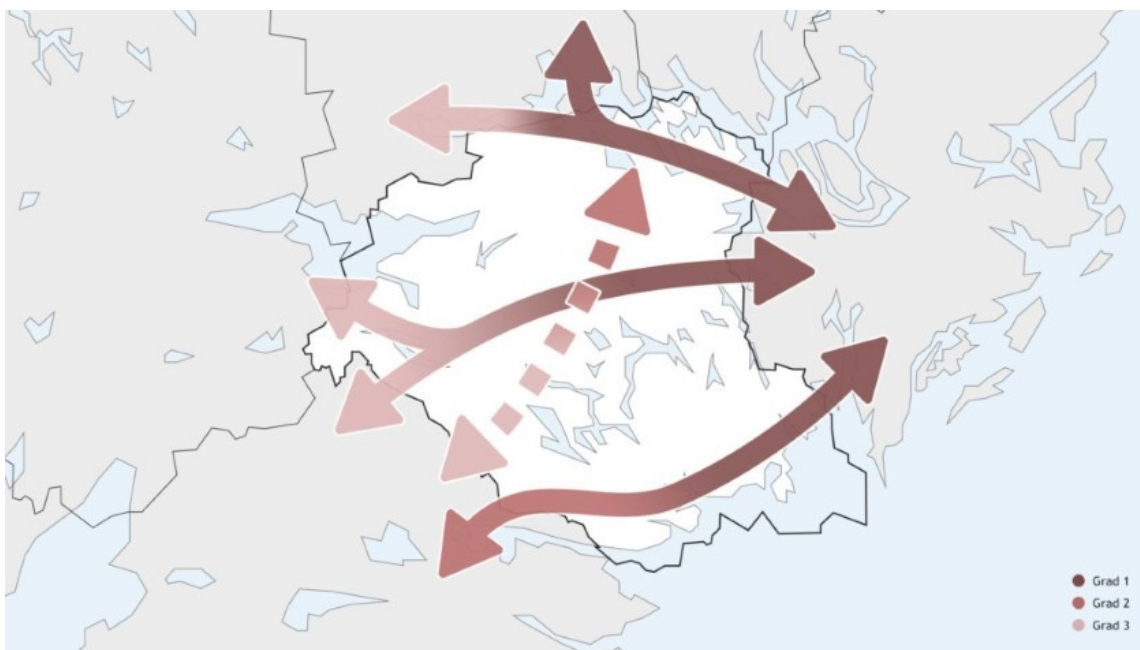
Som storregional nod prioriterar kommunen stationsnära

Strukturbild från Östra Mellansverige (ÖMS) som beskriver Nyköpings funktion som storregional nod och Nyköpings koppling till andra städer.

bebyggelse, utveckling av tillgängligheten till Stockholm Skavsta flygplats, Oxelösunds hamn och våra kommande tågstationer på Ostlänken, samt ytor för regionala funktioner kring dessa. Utöver detta behöver kommunen planera för centrala funktioner som räddningstjänst, polis, tingsrätt, region, Länsstyrelse liksom platser för högre utbildning.

Region Sörmland ansvarar för den regionala planeringen. I regionens Sörmlandsstrategi pekas Nyköpings kommun ut som en viktig regional nod för våra grannkommuner som ska utvecklas och fortsätta stärkas med service, utbildning och stärkt arbetsmarknad.

Strukturbild från Sörmlandsstrategi som beskriver huvudsakliga kopplingar av rörelse och utbyte inom Södermanland. Färgen på pilarna beskriver kopplingarnas styrka.

Idag har Nyköpings kommun den starkaste kopplingen österut mot Stockholmsregionen. Kommunen har även en betydande koppling till Norrköping. Kommunen vill långsiktigt stärka dessa kopplingar genom att bland annat planera för utbyggnad av Ostlänken.

Även utvecklingen av Stockholm Skavsta flygplats är prioriterad av kommunen. Stockholm Skavsta ska långsiktigt bidra med en hög internationell tillgänglighet för Nyköpings kommun och Östra Mellansverige som Stockholmsregionens andra internationella flygplats och den södra porten till Stockholmsregionen. Utbyggnad och utveckling av Ostlänken, E4:an och Stockholm Skavsta flygplats tillsammans med närheten till

Oxelösunds hamn stärker Nyköpings kommuns strategiska position i Mälardalens utveckling.

Idag är kopplingen norrut mot Eskilstuna via Flen och Katrineholm inte så tydlig. Kommunen vill långsiktigt stärka den storregionala kopplingen mot Eskilstuna för att binda ihop regionens två noder och därmed bidra till Sörmlands utveckling. Utveckling av riksväg 52, en utökad kollektivtrafik i stråket samt, långsiktigt, persontrafik på TGOJ-banan, är därför prioriterat.

Mellankommunala frågor

När kommunen växer och utvecklas behöver vissa planeringsfrågor lösas gemensamt med närliggande kommuner och är därmed av särskilt mellankommunalt intresse.

Kommunen gör följande ställningstagande när det gäller:

Gemensamma intressen av regional och storregional karaktär

Nyköpings kommun ser Grön infrastruktur, Nationella och regionala vägnät med trafikplatser, Järnvägar med stationer, Godstrafik med logistik, Elkraftförsörjning, Stockholm Skavsta flygplats med verksamhetsområde, Oxelösunds hamn med logistikområde, Sjukvård och högre utbildning och Länsmuseum som intressen av regional och/eller storregional karaktär. Vid planläggning, lov- och tillståndsgivning, säkerställande eller åtgärder som kan påverka dessa frågor bör även påverkan på regionala och storregionala funktioner analyseras och beskrivas.

Mellankommunala intressen som berör flera angränsande kommuner

Nyköpings kommun ser Vattenförvaltning, Kollektivtrafik, Besöksnäringstråk, Friluftsområden och anläggningar, Sörmlands- och Näckroslederna, Transportleder för farligt gods, Gymnasieskolor, samt Rosvalla idrotts- och evenemangcenter som mellankommunala intressen som berör samtliga angränsande kommuner. Vid planläggning, lov- och tillståndsgivning, säkerställande eller åtgärder som kan påverka dessa frågor bör även påverkan på angränsande kommuners strukturer analyseras och beskrivas.

Grön och blåstruktur

Nyköpings kommun ser den övergripande grön- och blåstrukturen som mellankommunalt intresse. Vid planläggning, lov, säkerställande eller åtgärder som kan påverka grön- och blåstrukturen bör även påverkan på angränsande kommuners strukturer analyseras och beskrivas.

Friluftsliv

Kommunen ser förutsättningar för friluftslivet som sker över kommungränserna som mellankommunalt intresse. Vid planläggning, lov, säkerställande eller åtgärder som berör områden eller anläggningar för friluftslivet bör påverkan på befintliga områden samt anläggningar i angränsande kommuner analyseras och beskrivas.

Kulturmiljö

Nyköpings kommun ser områden av intresse för kulturmiljövården som sträcker sig över kommunens gränser som mellankommunalt intresse. Vid planläggning, lov- och tillståndsgivning, säkerställande eller åtgärder som kan påverka kulturmiljövårderna i dessa områden bör även påverkan på angränsande kommuners kulturmiljövården analyseras och beskrivas.

Transporter

Nyköpings kommun ser den större transportinfrastrukturens funktion i form av Ostlänken, TGOJ-banan, Södra stambanan, riksvägar, regionala vägar och cykelstråk, regional kollektivtrafik samt Stockholm Skavsta flygplats och Oxelösunds hamn som mellankommunalt intresse. Vid planläggning, lov- och tillståndsgivning eller åtgärder som berör infrastrukturanläggningar ska tillgänglighet och påverkan på berörda kommuners behov och påverkan analyseras och beskrivas.

Teknisk försörjning

Nyköpings kommun ser tekniska produktions- och distributionsanläggningar som är gemensamma för eller levererar till flera kommuner som mellankommunalt intresse. Vid planläggning, lov- och tillståndsgivning eller åtgärder som berör distribution eller anläggningar för teknisk försörjning

som är eller kan bli kommungemensamma bör påverkan på angränsande kommuners försörjning och markpåverkan analyseras och beskrivas.

Näringsliv

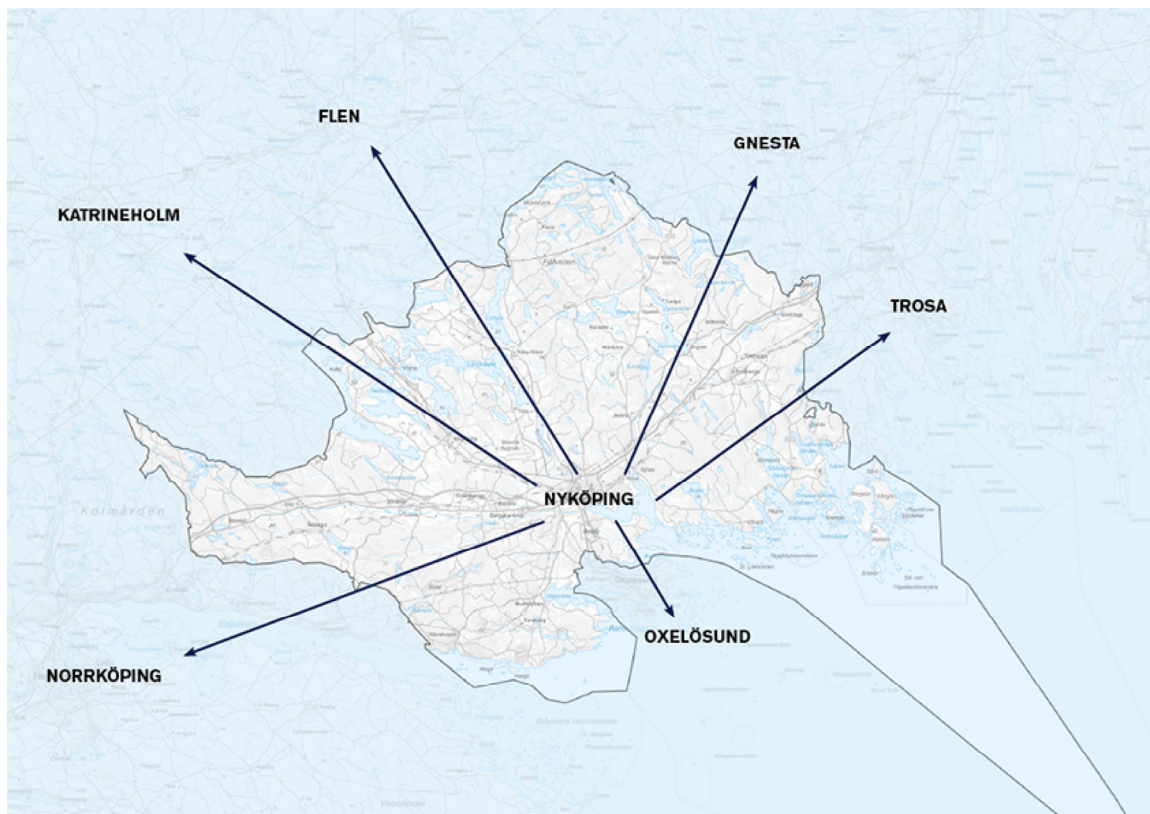
Nyköpings kommun ser utveckling av större verksamhetsområden nära kommungränsen och sambanden mellan dem som mellankommunalt intresse av betydelse för näringslivet. Vid planläggning, lov- och tillståndsgivning eller åtgärder som berör större verksamhetsområden nära kommungränsen ska påverkan på angränsande kommuners verksamhetsområden och deras samband analyseras och beskrivas.

Utbildning och samhällsservice samt fritid, idrott och kultur

Nyköpings kommun ser tillgänglighet till och för viktiga samhällsfunktioner som polis, räddningstjänst, sjukvård, högre utbildning samt vissa kultur och idrottsanläggningar som mellankommunalt intresse. Vid planläggning, lov- och tillståndsgivning eller åtgärder som berör områden eller anläggningar för samhällsviktiga funktioner och större anläggningar bör tillgängligheten till dessa analyseras och beskrivas för angränsande kommuners invånare.

Miljö, hälsa och säkerhet

Nyköpings kommun ser att risker i samband med transporter av farligt gods kan vara av mellankommunalt intresse liksom störande anläggningar nära kommungränsen. Vid planläggning, lov- och tillståndsgivning, säkerställande eller åtgärder som kan generera transporter av farligt gods eller innebära störning inom annan kommun bör påverkan på angränsande kommuners invånare analyseras och beskrivas.

Gnesta

Båven- och Likstammen-områdena - Riksintresset Eriksgatan

Trosa

Planering, tillgänglighet och användning av hav och skärgård - Vindkraft till havs - Ostlänken - Skärgårdstrafik Källvik - Riksintresset kulturmiljö Ringsö-Hartsö - Vatten och avlopp vid Sille Krog

Oxelösund

Planering, tillgänglighet och användning av hav och skärgård - Vindkraft till havs - Verksamhetsområden vid och över kommungräns - Avfalls, dricksvatten- och energiproduktions- och distributionsanläggningar - Riksväg 53 syds funktion inklusive trafikplatser - Oxelösunds hamn och tillgänglighet inklusive översvämningsrisk riksväg 53 och TGOJ-banan

Norrköping

Planering, tillgänglighet och användning av hav och skärgård - Ostlänken -
Större opåverkade områden i Kolmården - Landbaserad vindkraft -
Verksamhetsområden Stavsjö-Krokek - Kulturmiljöintresse gamla vägen
Stavsjö-Krokek - Åboravinen med skogsbygd och Bysjön

Katrineholm

Yngarens vattenkvalitet och framtida vattenskydd - Vatten och avlopp vid
Björkvik - Kulturhistoriska intressen Virå bruk - Större opåverkade områden i
Kolmården

Flen

Båvenområdet - Yngarens vattenkvalitet och framtida vattenskydd

Gå direkt till kartan

Lämna synpunkter

Samrådet pågick 12 mars - 26 juni 2020.

Mål

Nyköpings översiktsplan har inga egna mål utan baseras på redan antagna globala, nationella, regionala och kommunala mål.

Det övergripande målet för översiktsplanen är att genom god mark- och vattenanvändning bidra till en långsiktig hållbar utveckling utifrån både ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv.

De globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 är därför de viktigaste vägledande målen. Ett urval av andra viktiga mål redovisas nedan. Översiktsplanens övergripande utvecklingsstrategier, målbilder, tematiska strategier och ställningstaganden samt förslag till mark- och vattenanvändning ska bidra till att uppfylla dessa mål.

Översiktsplanens relation till mål på olika nivåer och hur de genomsyrar översiktsplanens olika delar.

Globala mål

Agenda 2030

FN:s globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, består av 17 globala mål och tillhörande delmål som syftar till att uppfylla och balansera de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekologiska, sociala och ekonomiska.

De 17 globala målen är därför integrerade, sammanlänkade och odelbara. [Läs mer om de globala målen.](#)

Agenda 2030 är en vision och en önskvärd utveckling av samhället som översiktsplanen konkretiserar på lokal nivå. Agenda 2030 är vägledande för Nyköpings översiktsplan 2040 både i innehåll, för prioriteringar mellan olika allmänna intressen och mark- och vattenanvändning samt i processen.

De globala målen för hållbarhet indelade efter vilka dimensioner de stödjer: ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

Nyköpings översiktsplan ska bidra till måluppfyllelsen av alla mål. Dock har vi i översiktsplanen prioriterat ett antal av de globala hållbarhetsmålen utifrån just våra förutsättningar, utmaningar och möjligheter samt vad översiktsplanen faktiskt kan påverka.

Nyköpings kommun har utifrån sitt ansvarsområde samt läge och geografi, ett särskilt ansvar för att främja målen:

2. "Ingen hunger"
3. "Hälsa och välbefinnande"
5. "Jämställdhet"
6. "Rent vatten och sanitet"
8. "Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt"
9. "Hållbar industri, innovationer och infrastruktur"
10. "Minskad ojämlikhet"
11. "Hållbara städer och samhällen"
12. "Hållbar konsumtion och produktion"
13. "Bekämpa klimatförändringarna"
14. "Hav och marina resurser"

- 15. "Ekosystem och biologisk mångfald"
- 16. "Fredliga och inkluderande samhällen"

Nyköpings kommun har till exempel med sina stora arealer åkermark ett ansvar för hållbara konsumtions- och produktionsmönster, och för att säkra en hållbar livsmedelsförsörjning. Kommunen har också ett stort ansvar att bidra till att bekämpa klimatförändringarna genom att tillsammans med andra aktörer möjliggöra en omställning till mer hållbara person- och godstransporter.

Det är en särskilt stor utmaning då kommunen är stor till ytan och det finns flera tätorter och landsbygd i kommunen. Nyköpings kommun har dessutom med sin i stora delar orörda skärgård ett särskilt ansvar vad gäller att skydda och ta till vara på hav och marina resurser.

I översiktsplanens temakapitel kan du läsa mer om hur planen bidrar till de globala målen.

Vi är den första generationen som kan avskaffa fattigdomen, och den sista som kan stoppa klimatförändringarna.

Nyköpings kommun har prioriterat de inringade globala målen i arbetet med översiktsplanen.

Barnkonventionen

Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter och är numera svensk lag. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla är lika viktiga och utgör en

helhet. Det finns fyra grundläggande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn.

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.
- Alla barn har rätt till liv och utveckling.
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Andra rättighetsartiklar som är aktuella för den fysiska planeringen är:

- Alla barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället.
- Barns rätt till trygghet och att utvecklas fysiskt, psykiskt, moraliskt och socialt.
- Barns rätt till lek, vila och fritid.

För översiktsplanen innebär barnkonventionen bland annat att barn ska involveras i dialogprocessen. För barn är närmiljön och möjligheten att ta sig på egen hand mellan olika målpunkter några av flera viktiga aspekter som beaktas i översiktsplanearbetet. [Läs mer om barnkonventionen.](#)

Nationella mål

Miljömål

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Sveriges 16 nationella miljö kvalitetsmål beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Nyköpings översiktsplan har en stark koppling till alla miljömål förutom målen som rör storslagen fjällmiljö och skyddande ozonskikt. [Läs mer om de nationella målen.](#)

KOPPLINGAR TILL AGENDA 2030

NATIONELLA MILJÖMÅL	EKOLOGISKT				SOCIALT						EKONOMISKT		
	6	13	14	15	2	3	4	5	7	11	9	10	12
1. BEGRÄNSAD KLIMATPÅVERKAN		13							7	11			12
2. FRISK LUFT						3				11			
3. BARA NATURLIG FÖRSURNING			14										
4. GIFTFRI MILJÖ	6												
5. SKYDDANDE OZONSKIKT													
6. SÄKER STRÅLMILJÖ						3			7				
7. INGEN ÖVERGÖDNING	6									11			
8. LEVANDE SJÖAR OCH VATTENDRAG	6		14										
9. GRUNDVATTEN AV GOD KVALITET	6		14			3				11			
10. HAV I BALANS SAMT LEVANDE KUST OCH SKÄRGÅRD			14										
11. MYLLRANDE VÄTMARKER			14										
12. LEVANDE SKOGAR				15									
13. ETT RIKT ODLINGSLANDSKAP				15	2								12
14. STORSLAGEN FJÄLLMILJÖ													
15. GOD BEBYGGD MILJÖ							4	5		11	9	10	12
16. ETT RIKT VÄXT- OCH DJURLIV		13		15						11			

De nationella miljömålen koppling till Agenda 2030 och de globala målen för hållbarhet.

Klimatmål

Sveriges klimatpolitiska ramverk består av en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Förutom nationella klimatmål, har Sverige även åtagit sig att leva upp till internationella klimatåtaganden som ett av EU:s medlemsländer.

Det långsiktiga klimatmålet innebär att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser år 2045. Klimatmålen innehåller även delmål inom olika sektorer som transporter och energianvändning:

- Senast 2045 ska Sverige ha nettonollutsläpp jämfört med 1990, varav minst 85 procent av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige
- Utsläppen av växthusgaser ska vara 63 procent lägre 2030 jämfört med 1990 (gäller verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter)

- Utsläppen för inrikes transporter exklusive inrikes flyg ska vara 70 procent lägre år 2030 jämfört med 2010
- Energianvändningen ska vara 50 procent effektivare 2030 jämfört med 2005 (genom minskad energiintensitet)
- Elproduktionen ska år 2040 vara 100 procent förnybar (men det är inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft)

[Läs mer om Sveriges klimatmål och klimatpolitiska ramverk.](#)

Folkhälsopolitiska mål

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken har ett tydligt fokus på jämlik hälsa. Målet är att folkhälsopolitiken ska skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Det övergripande målet har konkretiserats i åtta målområden som syftar till att tydliggöra de viktigaste faktorerna som påverkar vår hälsa och inriktningen på det arbete som främjar en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. De flesta målområden bedöms vara relevanta för Nyköpings översiktsplan som t.ex. att säkerställa att alla människor har tillgång till en god bostad i ett område som ger samhälleliga förutsättningar för social gemenskap, och att arbeta för en ökad tillgänglighet till hälsofrämjande miljöer och aktiviteter.

[Läs mer om de folkhälsopolitiska målen.](#)

Friluftsmål

Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Alla människor ska ha möjlighet att få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö. Det övergripande målet har konkretiserats i tio friluftsmål och flera av dessa mål beskriver viktiga aspekter i översiktsplanen. Friluftslivsmålen handlar framförallt om att utveckla och bedriva åtgärder så att förutsättningarna för friluftslivsutövandet förbättras, till exempel att säkerställa att alla människor ska ha möjlighet att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet samt värna om tillgången till attraktiv natur i och i närheten av tätorter.

[Läs mer om friluftsmålen.](#)

Regionala mål

Sörmlandsstrategin

Sörmlandsstrategin är en regional utvecklingsstrategi för regionen, som också har bäring på kommunens översiktsplan. Följande utvecklingsinriktningar är prioriterade för det regionala utvecklingsarbetet:

- En växande arbetsmarknad, där efterfrågan på kompetens och utbud av arbetskraft med olika utbildningsbakgrunder och erfarenheter kan mötas.
- En växande befolkning, där bostadsmarknaden fungerar och utbudet av bostäder möter efterfrågan.

Kommunala mål

Vision Nyköping 2030

Visionen för Nyköpings kommun är vägledande för planering och genomförande i alla kommunens verksamheter. Arbetet med att revidera visionen pågår och beräknas vara klart under år 2020.

"Nyköping är en hållbar och växande kommun som tar vara på sina unika möjligheter. Det geografiska läget i en stark tillväxtregion med både lokal och internationell närhet gör Nyköping attraktivt.

Med förbättrade kommunikationer är Nyköping en integrerad del av Stockholm – Mälardalen. Ökad regional och internationell rörlighet är en del av vardagen.

Nyköping erbjuder livskvalitet med trivsamma boendemiljöer, välutbyggd samhällsservice och ett stort utbud av kultur- och fritidsaktiviteter. I Nyköping är det nära och tryggt att leva i livets alla skeden.

Det är enkelt för företagare att förverkliga sina idéer i Nyköping. Genom befolkningstillväxten och en god tillgång på mark för etablering skapas förutsättningar för ett rikt näringsliv. Här står utbildning och kunskap i centrum för ett livslångt lärande.

I Nyköping finns framtidstro. Nyköping går före och byggs för ökad social sammanhållning och grön omställning."

Övriga kommunala mål

Översiktsplanen tar också hänsyn till relevanta mål i andra antagna styrdokument. [Läs mer i kapitlet "Om översiktsplanen"](#).

Gå direkt till kartan

Lämna synpunkter

Samrådet pågick 12 mars - 26 juni 2020.

Utvecklingsstrategier

För att nå en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning har elva övergripande utvecklingsstrategier tagits fram. Dessa är vägledande för att nå en ekologisk, social och ekonomiskt långsiktigt hållbar utveckling i kommunen. De är framtagna med utgångspunkt i globala, nationella och regionala mål samt kommunens vision 2030.

Utvecklingsstrategierna har varit vägledande för framtagande av översiktsplanens förslag till utvecklingsstrategikarta samt mark- och vattenanvändningskarta. Utvecklingsstrategierna ska också vara vägledande för kommande prioriteringar och beslut vad gäller detaljplanering, bygglov, miljöprövningar och kommunala investeringar.

Strategierna har ingen inbördes ordning, och ska vid tillämpning vägas samman och ses som en helhet. Förslag och projekt som stödjer merparten av strategierna ska prioriteras högt medan förslag och projekt som endast stödjer några få eller går emot strategierna ska prioriteras lågt.

Övergripande utvecklingsstrategier

- 1. Bebyggelse ska utvecklas där det finns service och infrastruktur**
Förtäta, omvandla och utveckla bebyggelsen där det finns goda förutsättningar i form av service, vatten och avlopp, el, fjärrvärme och transportinfrastruktur. Då kan befintlig struktur och investeringar utnyttjas effektivt och påverkan på naturmiljöer minskas.
- 2. Bebyggelse ska lokaliseras i lägen med god kollektivtrafik**
Öka andelen bebyggelse kring starka kollektivtrafiknoder för att underlätta ett hållbart och kapacitetsstarkt resande.
- 3. Utveckla och kraftsamla i noder**
Fokusera bebyggelseutvecklingen och infrastruktursatsningar i utpekade noder så att goda förutsättningar ges för boende, service, arbetstillfällen och kollektivtrafik.
- 4. Skapa varierad bebyggelse**
Öka integreringen av bostäder, handel, kontor, kommunal service och ickestörande verksamheter i bebyggelseutvecklingen. Detta tillsammans med varierade bebyggelse typer, bostadsstorlekar och upplåtelseformer

ökar tryggheten och möjligheten till möten mellan människor. Särskild hänsyn ska tas till barns behov och förutsättningar. Grönområden och allmänna mötesplatser ska ingå i den blandade bebyggelsen.

5. **Stärk Nyköpings identitet och livsmiljö**

Ta tillvara närheten och förbättra tillgängligheten till grönområden, sjöar och hav samt kulturmiljöer vilka är resurser som bidrar till en levande och attraktiv livsmiljö. Ta tillvara befintliga natur- och kulturmiljöer samt unika karaktärsdrag för platsen i bebyggelseutvecklingen vilket bidrar till den nya bebyggelsens attraktion och identitet.

6. **Skapa goda lägen för verksamheter**

Öka markberedskapen och planberedskapen i strategiska lägen för utveckling av nya och befintliga verksamheter. Verksamheter ska förläggas så att de effektivt kan utnyttja infrastruktur och så att transporter kan ske med låg klimatpåverkan.

7. **Hushåll med mark- och vattenresurser**

Ta endast i anspråk jordbruks-, skogsbruks- och naturmark och vattenområden om behovet inte kan tillgodoses på annan mark. Exploatering av sådana områden ska tillgodose väsentliga samhällsintressen kombinerat med ett effektivt mark- och vattenutnyttjande. Grön- och vattenområden ska ses som resurser vad gäller ekosystemtjänster och klimatanpassning.

8. **Stärk de regionala sambanden**

Regionförstoringen ska ske så att dess fördelar kan komma fler till del. Utveckla och bygg ut storregionala, regionala och kommunala stråk med kollektivtrafik som tåg och buss. Särskilt prioriterat är stråket Stockholm - Södertälje - Nyköping - Norrköping där Ostlänken med Nyköpings resecentrum och Stockholm Skavsta resecentrum ingår.

9. **Öka förutsättningarna för hållbart resande**

Prioritera färdslagen utifrån ett tillgänglighets- och klimatperspektiv där den samlade effekten prioriteras före de enskilda trafikslagens. Planera bebyggelsen utifrån hållbara transporter. Underlätta smidiga byten och omlastningar inom och mellan transportslag både för människor och gods genom lättillgängliga och strategiskt placerade transportnoder.

10. **Utveckla, stärk och bevara den regionala och kommunala grön- och blåstrukturen**

Skapa en regionalt och kommunalt sammanhängande struktur av grön- och vattenområden med höga värden för natur och friluftsliv. Naturligt förekommande växt- och djurarter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd. Säkerställ en god närhet och tillgänglighet till parker och närströvområden.

11. Utveckla, stärk och bevara naturens förmåga att leverera ekosystemtjänster

Utveckla och bevara ekosystemtjänster såsom ytor för dagvattenhantering, areella näringar, biologisk mångfald och naturupplevelser i den strategiska planeringen, infrastrukturplaneringen, detaljplaneringen, bygglov och miljöprövning och skyddet av naturvärden.

Utvecklingsstrategiernas koppling till Agenda 2030

Översiktsplanens utvecklingsstrategier är också ett medel för att bidra till en utveckling enligt Agenda 2030 på det sätt som illustreras nedan.

Illustration av hur utvecklingsstrategierna stödjer målen i Agenda 2030.

Gå direkt till kartan

Lämna synpunkter

Samrådet pågick 12 mars - 26 juni 2020.

Riksintressen

Riksintressen i översiktsplanen är mark- eller vattenområden som har nationellt viktiga värden. Riksintressena ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden.

Det finns två typer av riksintressen. De som riksdagen avgränsats enligt fjärde kapitlet miljöbalken och de som avgränsats av ansvariga nationella myndigheter enligt tredje kapitlet miljöbalken. Riksintressen enligt fjärde kapitlet är inskrivna i lagen och står därför alltid över anspråk enligt tredje kapitlet. Om flera intressen, som är skyddade enligt 3:e kap MB, strider mot varandra ska företräde ges till det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Totalförsvarets intressen står dock över övriga intressen enligt tredje kapitlet.

I översiktsplanens karta med tillhörande text redovisas de områden av riksintresse som finns inom Nyköpings kommun deras huvudsakliga värden och hur kommunen förhåller sig till dem i sin planering av mark- och vattenområden så att riksintressena tillgodoses.

Gå direkt till riksintressekartan

Kommunens förslag på förändringar, tolkningar eller preciseringar av gällande riksintressen

I översiktsplanen ska kommunen redovisa eventuella avvikande ståndpunkter, tolkningar och preciseringar av de utpekade riksintresseanspråken. Nyköpings kommun redovisar nedan sina särskilda ställningstaganden för de riksintressen där kommunen föreslår förändringar, tolkningar eller preciseringar i gällande riksintressen. För övriga riksintressen bedöms skyddet vara

Faktaruta

Ett riksintresse står alltid över andra allmänna och enskilda intressen.

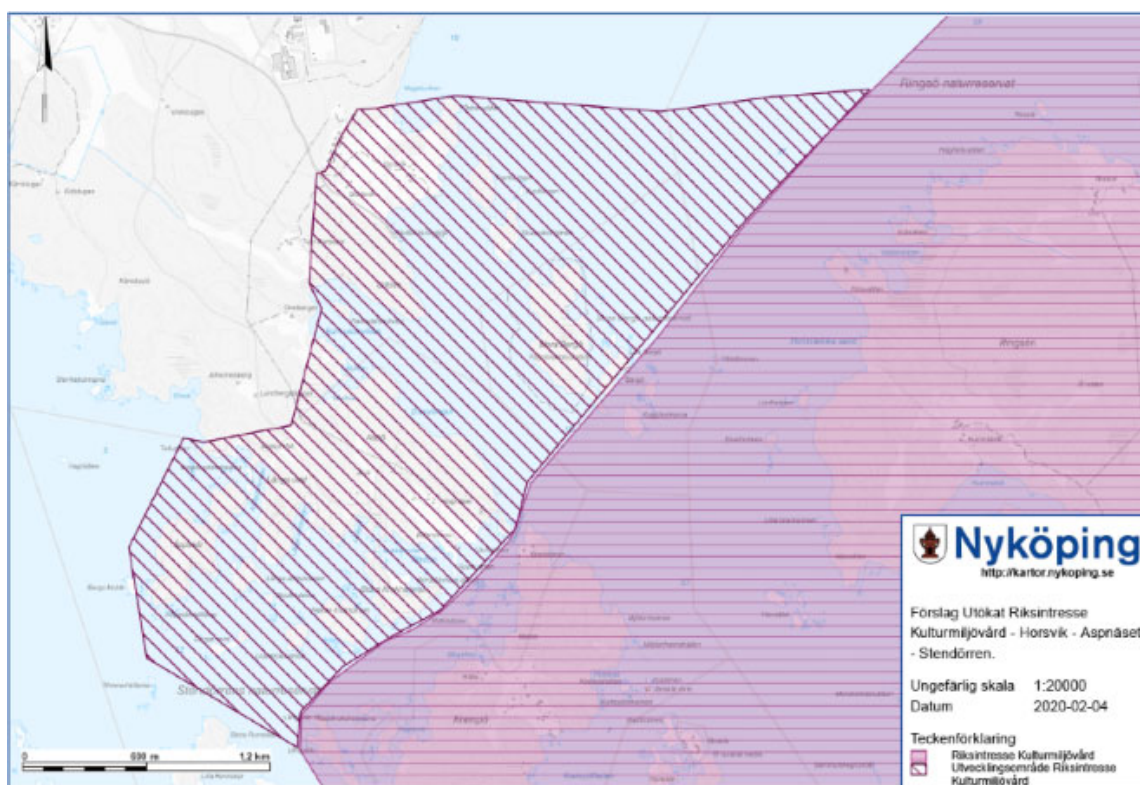
Ett riksintresse enligt 4 kapitlet miljöbalken står alltid över ett riksintresse enligt 3 kapitlet miljöbalken.

Totalförsvarets intressen står alltid över övriga riksintressen enligt 3 kapitlet miljöbalken.

tillräckligt och kommunens och statens vilja sammanfalla. Kommunen redovisar även här sina ställningstaganden om vilket intresse som har företräde där sammanfallande riksintressen bedöms som oförenliga.

Riksintresse kulturmiljövård: Utvidgning av riksintresse Hartsö-Ringsö

Ringsö – Hartsö är av riksintresse för kulturmiljövården som skärgårdsmiljö med betydelse för sjöfart och kustförsvar sedan medeltiden och ännu fungerande skärgårds- och fiskehemman. Kommunen anser att riksintresset ska utökas med området Horsviks skärgårdshemman samt delar av Aspnäset/Stendörren enligt förslag i översiktsplanens karta.

Kommunens förslag till utvidgning av riksintresse för Kulturmiljö Hartsö – Ringsö.

Motiv för ställningstagande

Kommunen anser att området Horsviks skärgårdshemman är så unikt och har så lång dokumenterad kontinuitet att det motiverar att området tas med i riksintresset. För området Aspnäset/Stendörren motiveras riksintresset av den lotsplats som funnits på platsen.

Riksintresse kulturmiljövård: Ny tolkning av bebyggelse i anslutning till riksintresse Arnö-Stora Kungsladugården

Arnö – Stora Kungsladugården är av riksintresse för kulturmiljövården. I Länsstyrelsens tolkning är stadens avgränsning mot jordbruksmarken och dess siluett av betydelse för upplevelsen av och förståelsen för riksintresset. Kommunen anser att ny tät bebyggelse kan uppföras i centralorten utan att riksintresset skadas. Den västra stadsfronten mot riksintresseområdets kulturlandskap behöver utformas med omsorg, vara stadsmässig och byggnadshöjderna behöver studeras noggrant. De höga äldre karaktärsbyggnaderna, främst Nyköpingshus och stadens kyrkor, ska klart avtecknas i centralortens siluett från riksintresseområdet sett. Antikvarisk utredning ska göras i samband med planläggning.

Motiv för ställningstagande

Kommunens utvecklingsstrategi om att förtäta och omvandla industri- och verksamhetsbebyggelse innebär att centralorten växer inom befintliga ramar och att odlingslandskapet utanför inte tas i anspråk. Om bebyggelsens siluett fortsatt möjliggör visuella kopplingar mellan Arnö-Stora Kungsladugården och riksintresset för Nyköping kan tät bebyggelse vara möjlig att uppföra.

Riksintresse kulturmiljövård: Ny tolkning av bebyggelse i och i anslutning till riksintresse Nyköping

Nyköpings stadskärna och Brandkärrs miljonprogramsområde är av riksintresse för kulturmiljövården. Stadskärnans skala och Brandkärrs områdesstruktur har betydelse för upplevelsen av riksintresset. Kommunen anser att något högre bebyggelse än i Nyköpings stadskärna, det vill säga med en generell byggnadshöjd om 4-6 våningar, kan prövas i utvecklingsområdena utanför stadskärnan som den är avgränsad i riksintresset Nyköping utan att riksintresset skadas. Detta under förutsättning att siktlinjer mot värdefulla kultur- och bebyggelsemiljöer upprätthålls och att den nya bebyggelsen underordnar sig stadens siluett och landmärken. I samband med planläggning ska tillkommande volymers påverkan på riksintressets värden utredas.

I utvecklingsområdena Sunlight/Högbrunn, Nöthagen, Folkungavallen och östra Kungshagen är stadsbilden mindre känslig och där kan en generell byggnadshöjd om 5-7 våningar och enstaka byggnader högre än 7 våningar prövas.

I Idbäcken, Spelhagen och västra Kungshagen är kommunen mer restriktiv till byggnader högre än 7 våningar. Höga hus gör större avtryck i stadens siluett och särskilda krav bör därför ställas på deras arkitektoniska kvaliteteter.

Brandkärrs miljonprogramsområde ska ha kvar sin struktur präglad av hus i park och trafikseparering för biltrafik från gång- och cykeltrafik, stråk för busstrafik skulle dock kunna tillåtas genom parkområdet för att öka tillgänglighet och trygghet.

Motiv för ställningstagande

Stadens bebyggelse utanför stadskärnan är generellt sett inte särskilt låg idag och behöver inte heller vara det för att stadens identitet och kulturhistoriska värden ska värnas. Ny bebyggelse ska få bidra med nya uttryck och därigenom bidra till att utveckla stadens identitet och även öka förståelsen för stadens historia utan att utgöra påtaglig påverkan på riksintresset. Om bebyggelse utanför stadskärnan tillåts vara något högre än i stadskärnan erhålls bättre hushållning med mark, och därmed bättre förutsättningar för hållbar utveckling.

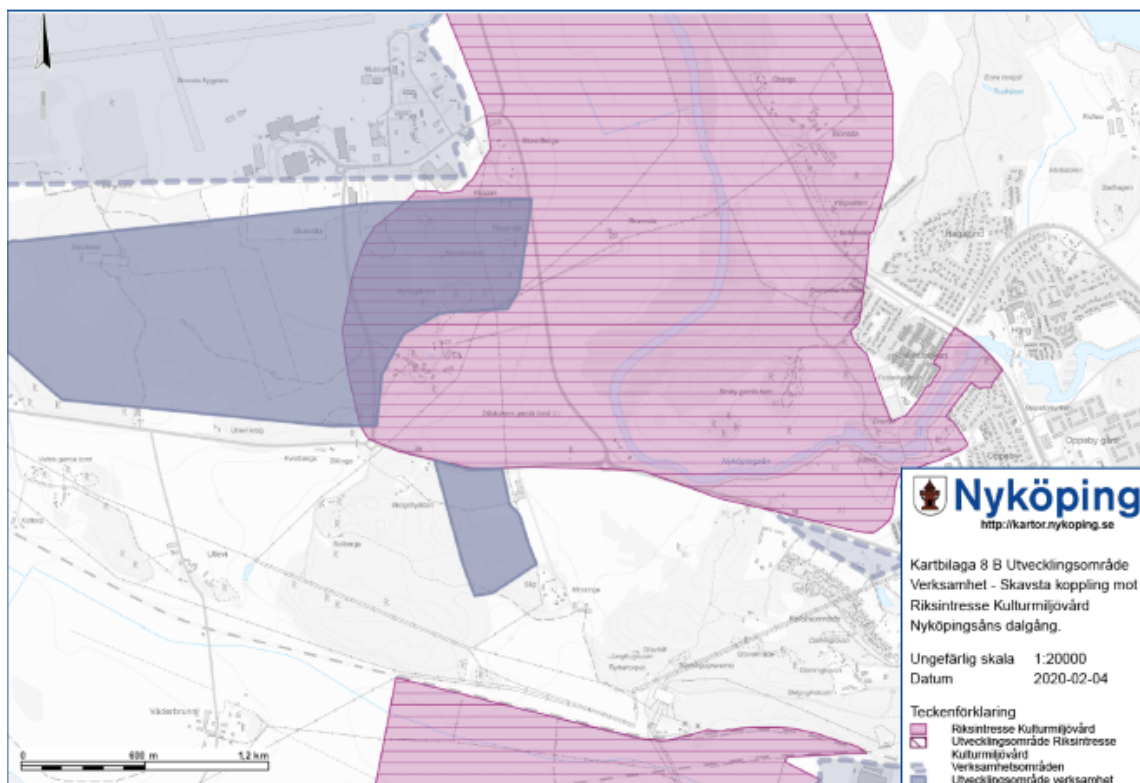
Riksintresse kulturmiljövård: Tolkning av påtaglig skada på riksintresse Nyköpingsåns dalgång

Nyköpingsåns dalgång är av riksintresse för kulturmiljövården som dalgångsbygd med utpräglad herrgårdslandskap i norr och storbondebygd i söder.

Nyköpings kommun anser att utveckling av verksamhetsområdet vid Stockholm Skavsta inom riksintresse för kulturmiljö kan ske enligt förslag i översiktsplanekartan utan att det medföra en påtaglig skada på riksintresset Nyköpingsåns dalgång. En sådan utveckling behöver ske med stor hänsyn till upplevelsen av det öppna kulturlandskapet och fornlämningarna inom området.

Ingående och näraliggande gårdar vid Tå och Brunnsta ska fortsatt upplevas vara i ett öppet landskap. Skalan på de anläggningar som uppförs behöver

anpassas för att inte dominera landskapsbilden. Det öppna kulturlandskapet bör fortsatt angränsa till å-rummet. Med en sådan hänsyn, baserat på arkeologisk och antikvarisk utredning bedömer kommunen att detta kan ske utan att det skadar riksintresset Nyköpingsåns dalgång

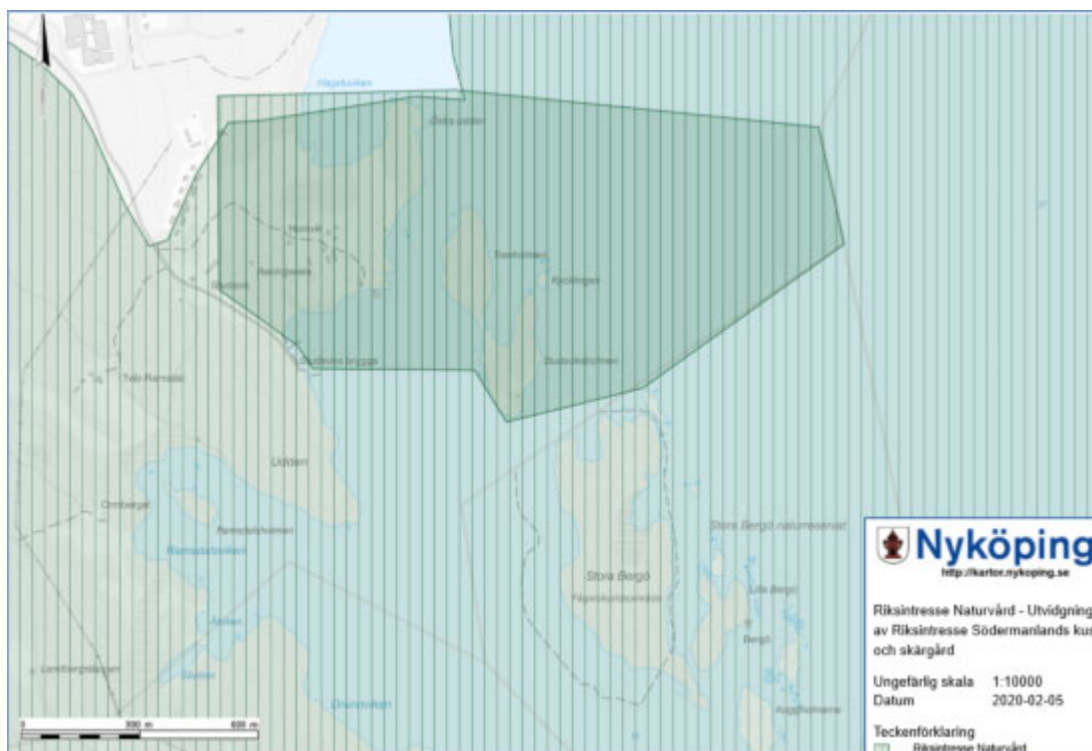
Kommunens förslag till verksamhetsområde där överlappning sker med riksintresset för kulturmiljövård – Nyköpingsåns dalgång.

Motiv för ställningstagande

Kommunen bedömer att verksamhetsområdet kan utvidgas utan att skada riksintresset Nyköpingsåns dalgång om påverkan noggrant utreds och hänsyn tas till riksintressets värden.

Riksintresse naturvård: Utvidgning av riksintresse Södermanlands kust och skärgård

Södermanlands kust och skärgård är av riksintresse som ett kustområde med variationsrika bottnar och rikt växt- och djurliv som i stor utsträckning är oexploaterad av fritidsbebyggelse med representativa kust- och skärgårdsjordbruk med lång kontinuitet.

Kommunen tolkar att hela fastigheten Hånö Säteri 1:47 ingår i riksintresset för Södermanlands kust och skärgård.

Motiv för ställningstagande

En av grunderna för riksintresset Södermanlands kust och skärgård är förekomsten av representativa kust- och skärgårdsjordbruk med lång kontinuitet. I samband med arbetet för naturskydd av skärgårdshemmanet Horsvik har kommunen genomfört inventeringar och tagit del av tidigare inventeringar. Det nuvarande riksintresseområdet för Naturvård omfattar inte hela Horsviksområdet där höga naturvärden identifierats. Kommunen gör tolkningen att fastigheten Hånö Säteri 1:47 representerar ett sådant kust- och skärgårdsjordbruk med så höga naturvärden att fastigheten som helhet uppfyller kriterierna för riksintresset för naturvård. Med det som bakgrund föreslås riksintresseområdet utökas.

Riksintresse vindbruk- havsbaserat: Riksintresse som bör utgå -Långgrund I och II

Långgrund I och II är av riksintresse för vindbruk som område lämpligt för havsbaserad vindkraft.

Kommunen anser att riksintresset "Långgrund I och I" för vindbruk till havs ska utgå som riksintresseanspråk.

Motiv för kommunens ställningstagande

Riksintresse vindbruk upptas i 3 kap. miljöbalken. Riksintresse vindbruk till havs står i konflikt med riksintresse högexploaterad kust, rörligt friluftsliv och Natura 2000 som upptas i 4 kap miljöbalken. Vid konflikt mellan riksintressen som är utpekade enligt 3:e och 4:e kap MB ska företräde ges, enligt 3 kap 10 § MB, till områden som är skyddade enligt 4:e kap. Det innebär alltså att riksintressen enligt 4 kapitlet miljöbalken har ett starkare skydd än riksintressen enligt 3 kapitlet.

Nyköping kommun anser att en utbyggnad av vindbruk medför en mycket påtaglig påverkan på riksintressena högexploaterad kust, rörligt friluftsliv och turism, Natura 2000, totalförsvaret, sjöfart, friluftsliv och naturvård i en omfattning som inte anses rimlig med följande motiveringar:

- Påverkan riksintresse högexploaterad kust: Utpekat område för riksintresse för vindbruk är ett oexploaterat område. En utbyggnad av vindkraft skulle innebära en påtaglig skada på riksintresset för högexploaterad kust.
- Påverkan på riksintresse rörligt friluftsliv och turism samt riksintresse friluftsliv. Orördhet är en viktig del i kvaliteten för dessa riksintressen. En utbyggnad av vindbruk skulle påtagligt påverka upplevelsevärdena och försvåra utövandet av friluftsaktiviteter och därmed innebära väsentlig påverkan på riksintresset.
- Påverkan på Natura 2000-området: Natura 2000-området Skärgårdsreservaten ligger i direkt anslutning till riksintresseområdet för vindbruk. Natura 2000-områdets värden består i ett rikt fågelliv. En lång rad fågelarter skyddas av EU:s fågeldirektiv och ett fågelskyddsområde finns avsatt inom området.
- Påverkan på riksintresset för totalförsvaret: Försvarsmakten förordar i sitt yttrande över kommunens översiktsplan 2013 att riksintresseområdena för havsbaserat vindbruk stryks. Länsstyrelsen ställde sig bakom detta i granskningsyttrande för översiktsplan 2013. I förslag till Havsplan, 2019, för Norra Östersjön och Södra Kvarken gör staten ställningstagandet att riksintresse för totalförsvaret och riksintresset för vindbruk är oförenliga och att riksintresseanspråket för totalförsvaret ska ges företräde framför riksintresset för vindbruk inom havsplanen. Försvarsmakten har vid prövning motsatt sig samtliga områden för vindbruk till havs i området.

Totalförsvarets intresse äger vid motstående intressen alltid företräde före andra intressen enligt miljöbalken och därför bedömer kommunen att riksintresse för vindbruk ska utgå.

- Påverkan på riksintresse för sjöfarten: En utbyggnad av vindbruk skulle påtagligt påverka möjligheterna för sjöfart inom delar av riksintresset för sjöfart.
- Påverkan på riksintresse naturvården: De två områdena till havs utgörs av grunda havsområden som är viktiga lekområden för fisk och värdefulla födosöksområden för fåglar. Det är därför olämpligt att etablera vindkraft i området.

Riksintresse vindbruk - landbaserat: Riksintresse som bör utgå - Nävsjön

Området vid Nävsjön har tidigare varit av riksintresse för vindbruk som område lämpligt för landbaserad vindkraft.

Kommunen anser att riksintresset för vindbruk på land vid Nävsjön ska utgå som riksintresseanspråk.

Motiv för ställningstagande

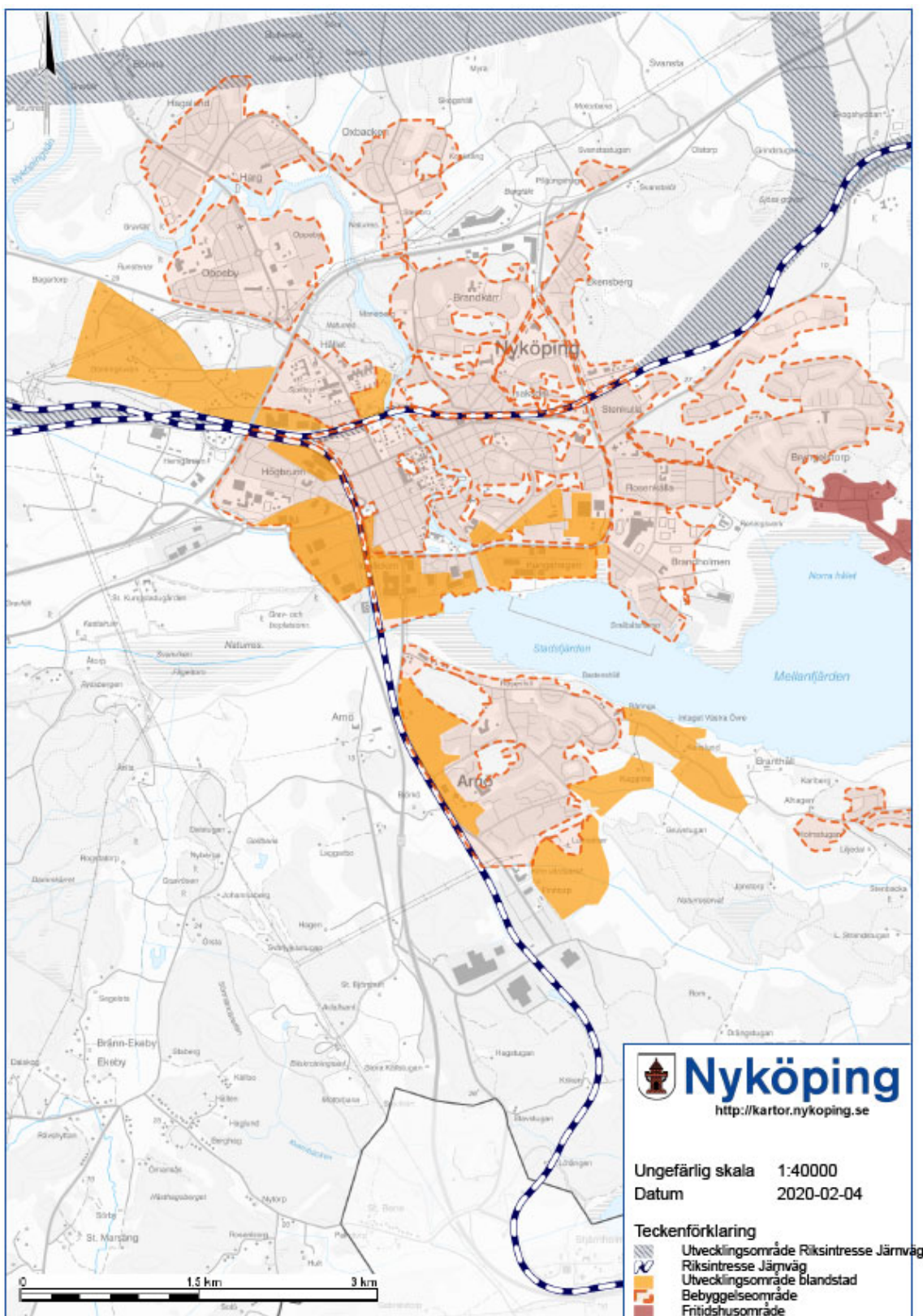
- I översiktsplan för Nyköping 2013 angav kommunen att riksintresset för vindbruk skulle utgå. Länsstyrelsen i Södermanlands län stödde detta ställningstagande. Inga nya förutsättningar som ändrar detta ställningstagande har framkommit varför ställningstagandet kvarstår.
- Utpekade riksintresseområden för vindbruk på land uppfyller inte Energimyndighetens uppställda kriterier för vindenergi (se vindkraftsutredning för Nyköping-Oxelösund)
- Nyköpings kommun anser att en utbyggnad av vindkraft inom riksintresse vindbruk skulle påtagligt skada värdena inom utpekat stort påverkat område och tyst område.
- Natura 2000-området Nävsjöskogen ligger i direkt anslutning till riksintresseområdet för vindbruk och riskerar att påverkas negativt av utbyggnad av vindkraft. Natura 2000-området Stora Bötet ligger nära riksintresseområdet för vindbruk och riskerar att påverkas negativt av utbyggnad av vindkraft. Stora Bötet har bland annat utpekade höga värden för fågellivet som häckningsmiljö.

- Området är utpekade i översiktsplanen utifrån sina värden som naturområde där vildmarksprägnen och tystnaden är viktig. Flera naturreservat och våtmarksområden som är viktiga för skogshöns finns i vindbruksområdets närhet. Områdets värde utgörs också av ett betydelsefullt friluftsområde vid Nävsjön och som värdefullt område för fågellivet.
- Det utpekade riksintresseområdet för vindbruk är ett känt flygstråk för hotade fågelarter vilka riskerar att påverkas negativt av en vindkraftsutbyggnad.

Riksintresse järnväg: Tolkning av bebyggelsefritt område längs riksintresse Ostlänken, södra stambanan och järnväg Sala-Oxelösund

Nyköpings kommun anser att bebyggelse bör kunna tillåtas närmare än Trafikverkets riktlinje om 30 meter från anläggning, längs utpekade sträckor, om det bedöms lämpligt med avseende på buller, vibrationer och risk samt drift och underhåll av anläggningen.

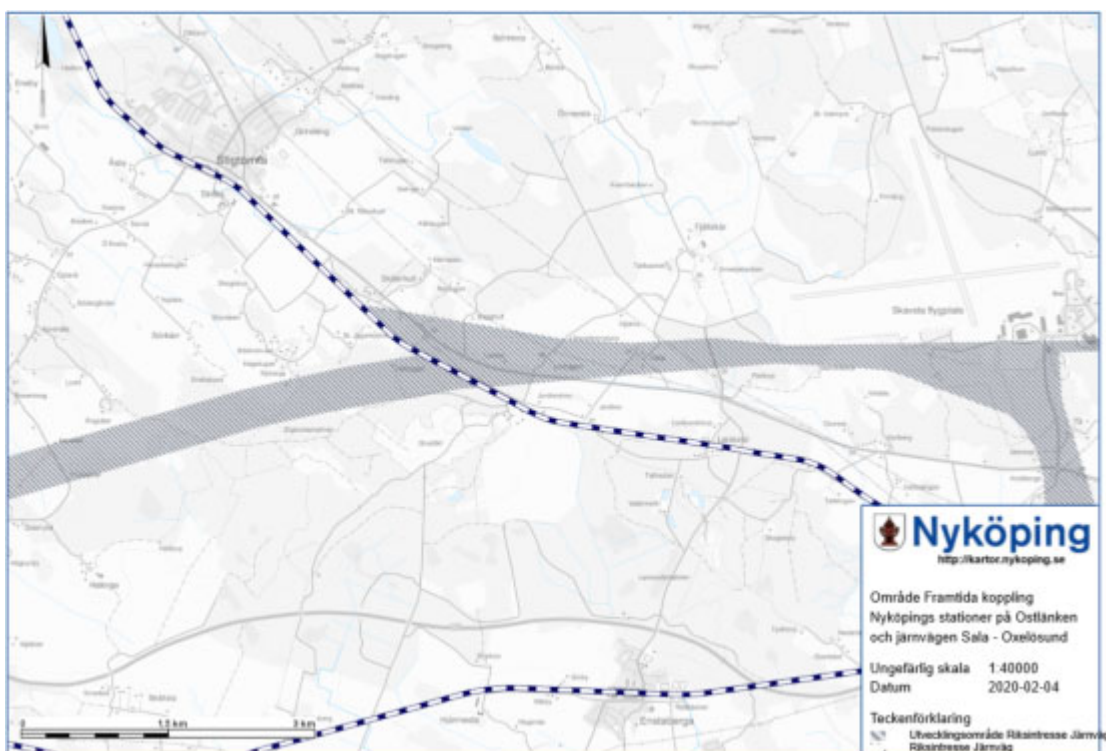
Karta över de sträckor där kommunen anser att bebyggelse under vissa förutsättningar bör kunna tillåtas närmare än Trafikverkets riktlinje om 30 meter från järnvägsanläggning.

Motiv för ställningstagande

Kommunen anser att en strikt tolkning av bebyggelsefritt område längs riksintresse för järnväg inom de mest centrala delarna av Nyköpings centralort samt de centrum som finns i vissa mindre orter inkräktar på det allmänna intresset bostadsbebyggelse och på kommunens möjlighet till funktionell stadsbyggnad. Med 30 meter breda områden utan bebyggelse skapas sämre förutsättningar för en attraktiv, levande och trygg stadsmiljö längs med järnvägen. Detta motiverar att undantag från bebyggelsefritt område bör kunna prövas i detaljplan.

Riksintresse järnväg: Utvidgning av riksintresset Ostlänken och järnväg Sala-Oxelösund

Kommunen föreslår en utvidgning enligt förslag i översiktsplanens karta av riksintresset för järnväg.

Kommunens förslag till utvidgning av område av riksintresse för framtida järnväg.

Motiv för ställningstagandet

Den framtida möjligheten att trafikera sträckan med persontrafik skulle möjliggöra att koppla samman riksintressena Ostlänken, Södra stambanan, Västra stambanan och Svealandsbanan vilket är av framtida riksintresse.

Riksintresse järnväg: Tillägg av Stockholm Skavsta C till riksintresset

Stockholm Skavsta station är av riksintresse som planerad station för resandeutbyte för internationell och nationell trafik.

Kommunen anser att stationens värde för resandeutbyte även för regional och lokal trafik ska ingå i riksintressebeskrivningen.

Motiv för ställningstagandet

Kommunen anser att Skavsta resecentrums station framtida nationella, storregionala och regionala funktion som koppling mellan riksintresset Stockholm Skavsta flygplats och riksintresset Stockholm Arlanda flygplats tillsammans med dess storregionala funktion längs stråket Linköping – Norrköping -Nyköping – Södertälje – Stockholm motiverar att den nationella, storregionala och regionala funktionen ingår som del i riksintresset.

Riksintresse järnväg: Nytt riksintresse för terminal

Nyköpings kommun anser att den inom Ostlänken planerade underhållsbasen för järnvägen i Nyköping, när placering är bestämd, bör ses som planerad terminal av riksintresse för järnvägen. Kommunen anser att valet av slutgiltig lokalisering till icke störande plats ska ske i samråd med Nyköpings kommun.

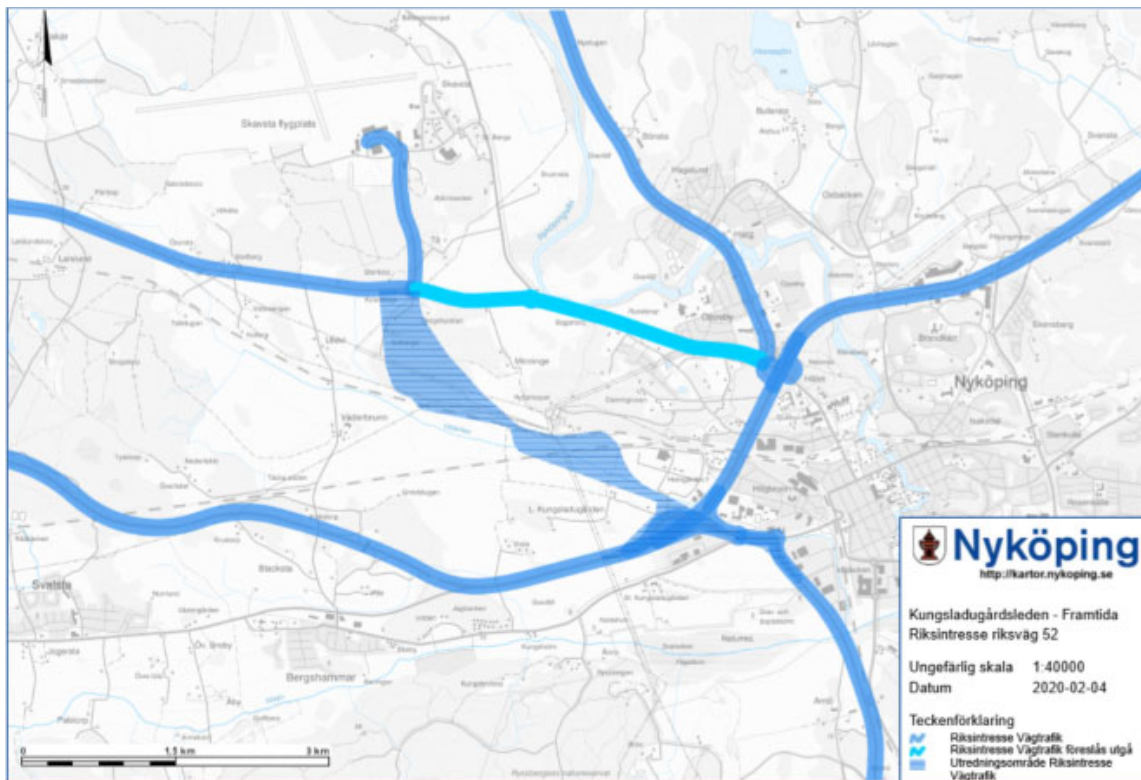
Motiv för ställningstagandet

Kommunen anser att underhållsbasen utgör förutsättning för järnvägens funktion och uppfyller kriterierna för terminal av riksintresse för järnvägen. Den bör därför ses som terminal av riksintresse för järnväg.

Riksintresse Vägtrafik: Tillägg av ny planerad sträckning för riksintresset riksväg 52.

Riksväg 52 är av riksintresse för regionala vägnätet mellan Nyköping och Örebro.

Kommunen anser att riksintresset riksväg 52 i framtiden ska följa Kungsladugårdsleden, som planeras förbinda Stockholm Skavsta flygplats med Trafikplats Kungsladugården, när denna är färdigställd. Nuvarande riksväg 52 från anslutning med väg 629 till Trafikplats Hållet föreslås därmed utgå som riksintresse för väg i framtiden.

Kommunens förslag till område av riksintresse för framtida vägtrafik, Kungsladugårdsleden (skrafferat i blått), samt förslag till framtida utgående riksintresse för vägtrafik, riksväg 52 mellan framtida anslutning Kungsladugårdsleden och Hållets trafikplats (ljusblått).

Motiv för ställningstagande

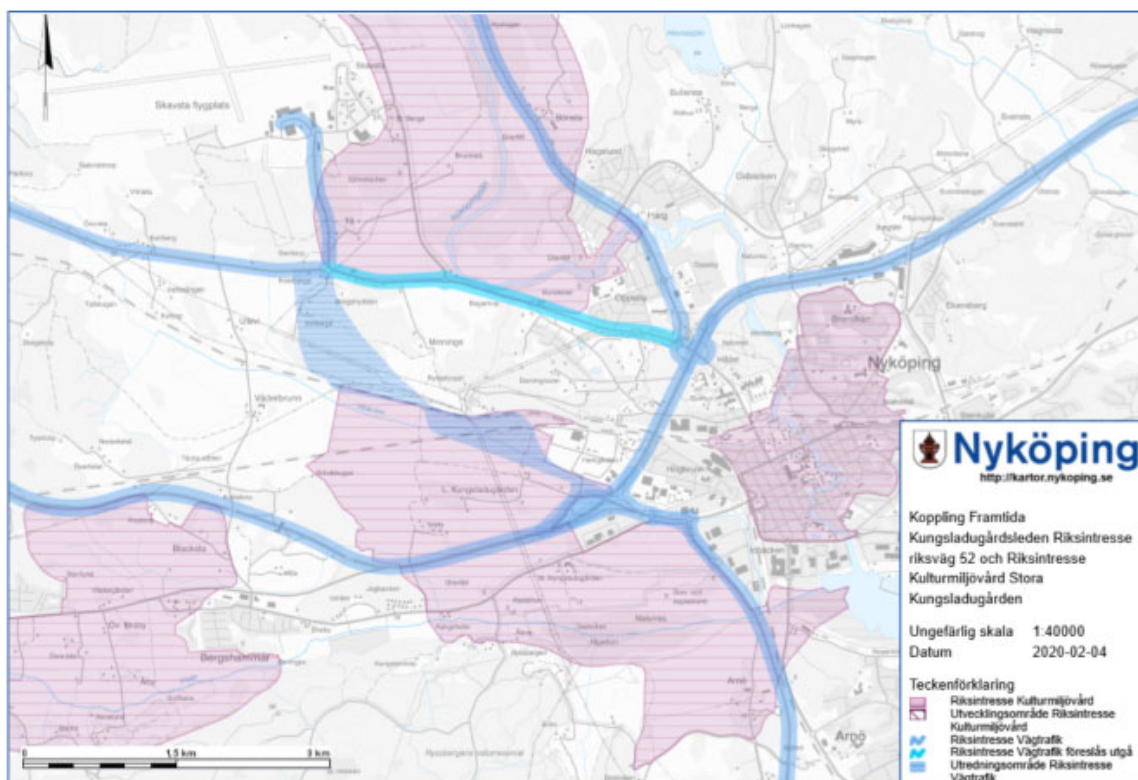
Förslaget till ny sträckning på riksintresse riksväg 52 skulle tillgängliggöra och koppla samman riksintressena Stockholm Skavsta flygplats, Ostlänken med resecentrum, E4 och Oxelösunds hamn med varandra. Den skulle också avlasta trafikplats på riksintresset E4. Även regionalt och kommunalt skulle

ny sträckning ge stora vinster då det möjliggör utveckling av Skavsta verksamhetsområde, avlastar trånga passager i kommunala trafiknätet och minskar barriäreffekten i Oppeby/Dammgruvan och därmed främjar en hållbar utveckling av nordvästra Nyköping.

Avvägning mellan Riksintresse vägtrafik: Riksväg 52 ny planerad sträckning och Riksintresse kulturmiljövård: Arnö-Stora Kungsladugården

Arnö-Stora Kungsladugården är av riksintresse för kulturmiljövården som odlingslandskap präglat av Kungsladugården. Riksväg 52 är av riksintresse som förbindelse mellan regionala centra och till riksintressen för flygplats och hamn.

Kommunen anser att föreslaget riksintresseanspråk för riksväg 52 ska ha företräde framför riksintresse för kulturmiljövården Arnö - Stora Kungsladugården.

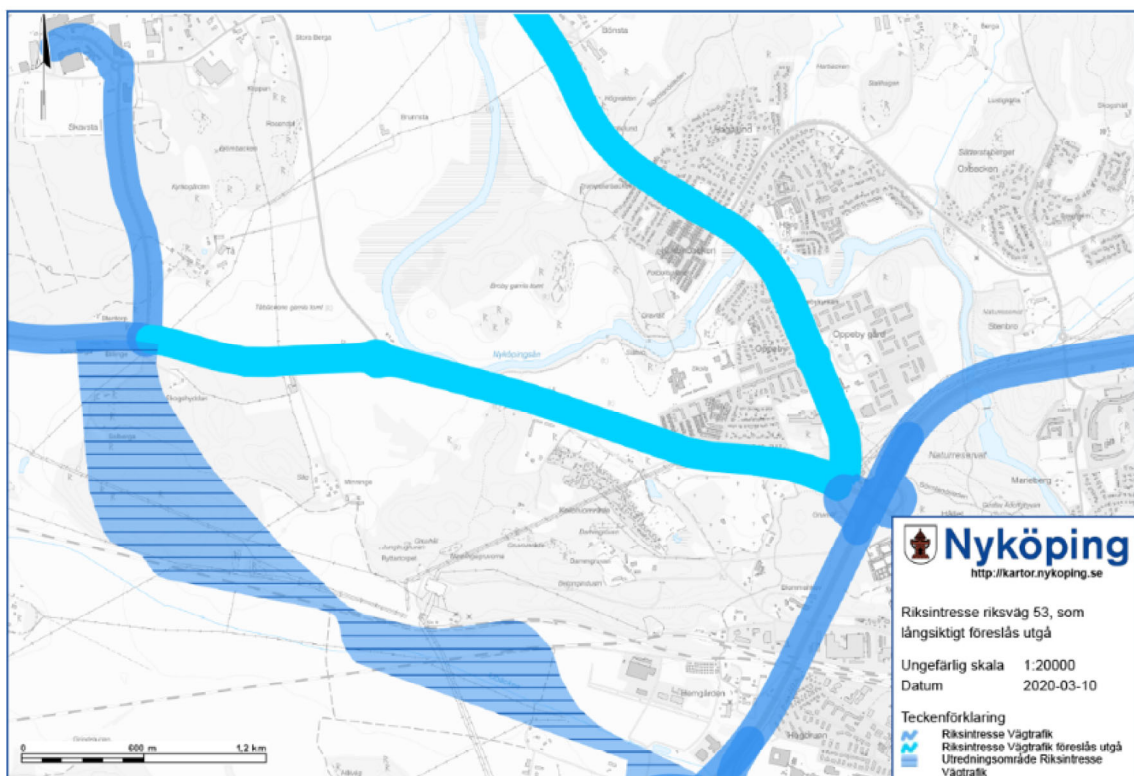
Redovisning av kommunens tolkning där företräde för framtida riksintresse riksväg 52 bör gälla framför riksintresse för kulturmiljövården Arnö- Stora Kungsladugården.

Motiv för ställningstagande

Kommunen anser att de fördelar som planerad sträckning av riksintresse för vägtrafik skulle ge enligt ovan överväger de nackdelarna som intrånget i riksintresset för kulturmiljövård Arnö – Kungsladugården ger. Detta under förutsättning att sträckningen samplaneras med bibana Ostlänken så skada på riksintresset för kulturmiljö så långt möjligt minimeras samt att möjlighet till ev. kompensationsmark utreds i samband med planering och utbyggnad.

Riksintresse Vägtrafik: Utgående riksintresse riksväg 53

Riksväg 53 är av riksintresse som regional förbindelse mellan Nyköping och Eskilstuna.

Kommunens förslag på utgående riksintresse, väg 53.

Motiv för ställningstagande

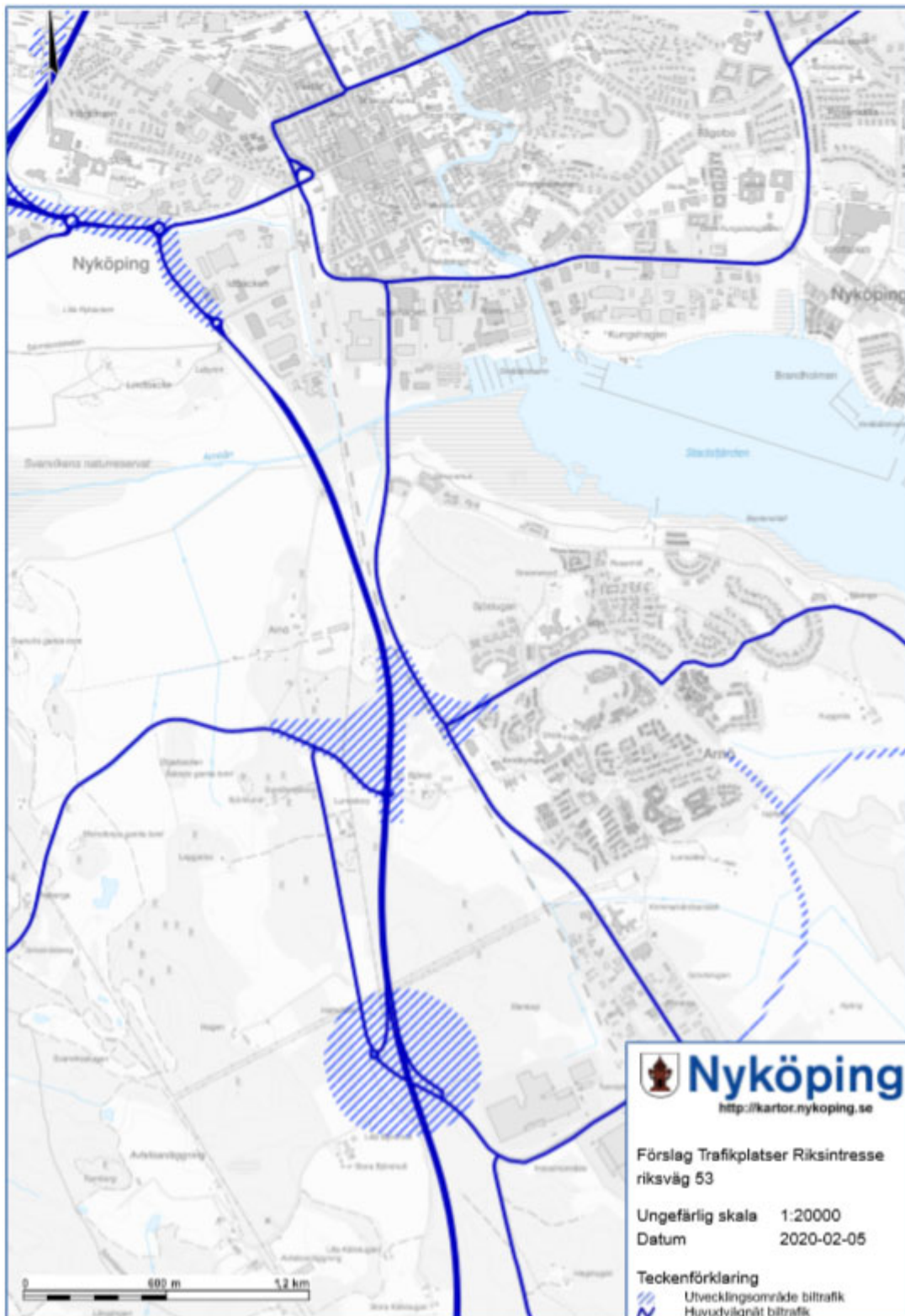
Nyköpings kommun anser att transportbehovet mellan Nyköping och Eskilstuna långsiktigt kan tillgodoses genom riksväg 52, väg 221 och riksväg 55 samt riksväg 53 från Malmköping till Eskilstuna och att riksväg 53 därför kan utgå som riksintresse. Det skulle möjliggöra att åtgärder kan utföras för

att minska riksväg 53:s barriäreffekt för Oppeby samt främja kollektivtrafikens framkomlighet och på så sätt främja hållbart resande inom Nyköping centralort. Genom att utveckla stråket till Eskilstuna via Flen binds också flera orter och noder i Sörmland ihop och skapar möjlighet för effektiv och tät kollektivtrafik. Detta skapar möjlighet för att stärka regionens utveckling och skapar regionförstoring. Det överensstämmer även med regionens syn på Sörmlands utveckling.

Riksintresse Vägtrafik: Planerad utvidgning av riksintresse riksväg 53 syd

Riksväg 53 syd är av riksintresse som anslutning till riksintresset Oxelösunds hamn.

Kommunen anser att riksväg 53 syd ska kompletteras med en ny planerad trafikplats vid anslutning till Arnöleden samt en utvidgning av trafikplatsen nordväst Idbäcken. Dessa ska därefter ingå i riksintresset.

Kommunens förslag på trafikplatser som ska ingå i rikssintresse vägtrafik riksväg 53.

Motiv för ställningstagande

En ny komplett trafikplats vid Arnöpassagen skulle lösa trafikflöden i Nyköpings centralort som genereras från Arnölandet med utvecklade verksamhets- och bostadsområden. Den skulle även ge en säkrare anslutning till Nävekvarnsvägen.

En omledning av riksväg 53a som inte passerar genom cirkulationsplats nordväst om Idbäcken, skulle skapa högre kapacitet längs riksväg 53s längs det storregionala stråket Oxelösund-E4-storregionalt och Oxelösund-Eskilstuna-Örebro. Samtidigt bejakas stadsutveckling i resecentrumnära lägen genom att Västra infarten frikopplas från riksintresseväg. Kommunen anser att ingreppet är så pass litet att det inte innebär påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövården Arnö – Stora Kungsladugården.

Riksintresse Luftfart: Översyn och utvidgning av riksintresse Stockholm Skavsta flygplats

En ny riksintresseprecisering för Stockholm Skavsta flygplats påbörjades under hösten 2018 och förväntas gå ut på remiss under våren 2020. För Nyköpings kommun är det av största vikt att negativ påverkan på Nyköpings centralort och Stigtomta samhälle samt hinder för fortsatt utbyggnad av Stigtomta samhälle minimeras.

Gå direkt till kartan

Lämna synpunkter

Samrådet pågick 12 mars - 26 juni 2020.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer för luft, vatten och buller är framtagna i syfte att skydda människors hälsa och miljön samt att uppfylla krav som ställs genom vårt medlemskap i EU. Bestämmelserna om Miljökvalitetsnormer regleras i miljöbalken och baseras huvudsakligen på krav i EU-direktiv.

Miljökvalitetsnormer finns för utomhusluft, vattenförekomster, fisk- och musselvatten samt omgivningsbuller och gäller i hela landet. Om miljökvalitetsnormer inte uppfylls kan det behöva upprättas åtgärdsprogram för att komma tillrätta med problemen. För alla miljökvalitetsnormer fastställs en tidpunkt då de ska vara uppfyllda.

Miljökvalitetsnormer för luft

Med utomhusluft avses all utomhusluft med undantag för arbetsplatser samt vägtunnlar och tunnlar för spårbunden trafik.

Miljökvalitetsnormerna omfattar koncentrationen av partiklar (med partikelstorlek PM_{2,5} och PM₁₀) i luften samt koncentrationen av följande ämnen: Bens(a)-pyren, arsenik, kadmium, nickel, bly, kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon och bensen.

Alla kommuner är skyldiga att kontrollera att miljökvalitetsnormerna för utomhusluft följs inom kommunen. Kommuner måste även ta hänsyn till normerna vid sin planläggning. Särskilt viktigt är att utreda nya planer som kan medföra en ökad täthet av bilar, mer koncentrerade utsläpp och sämre luftgenomströmning, då det kan medföra förhöjda halter av luftföroreningar. Nya verksamheter som leder till att normerna överskrids får inte etableras.

Ur ett hälsoperspektiv bör lägre haltnivåer än de juridiskt bindande miljökvalitetsnormerna eftersträvas och riksdagen har därför beslutat om det nationella miljökvalitetsmålet frisk luft.

I Nyköpings kommun sker kontrollen genom samverkan med andra kommuner i Östra Sveriges luftvårdsförbund. I kommunen finns de högsta halterna av luftföroreningar längs E4:ans sträckning samt i Nyköpings tätort. Undantaget är marknära ozon, där halterna generellt är högre på landsbygden än i tätorten.

Enligt genomförda modellberäkningar och objektiv skattning av luftkvaliteten skedde inga överskridanden av miljökvalitetsnormerna för luft i Nyköpings kommun under 2018. Bevakningen visar dessutom att mängden luftföroreningar i många fall minskar.

Möjliga åtgärder för förbättrad luftkvalitet

Exempel på praktiska åtgärder som kan genomföras i den fysiska planeringen för att förbättra luftkvaliteten är att planera för en ökad gång- och cykeltrafik samt att undvika slutna gaturum längs utsatta gatustråk.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Miljökvalitetsnormer för vatten inrättades år 2009. För att se till att miljökvalitetsnormerna uppfylls har vattenmyndigheterna beslutat om ett åtgärdsprogram för kommuner och myndigheter. Planering och exploatering får inte leda till att försämrade vattenkvalitet enligt vattendirektivet.

Utgångspunkten för arbetet med förvaltning av vatten är avrinningsområden och vattnets naturliga väg i landskapet. Det är inte de administrativa gränserna mellan kommuner och län som är viktiga. Förvaltning av miljökvalitetsnormerna är därmed en mellankommunal fråga. I arbetet ska vattenresurserna betraktas både som ett naturvärde och som en social och ekonomisk resurs.

Nyköpings kommun ingår i Norra Östersjöns vattendistrikt med länsstyrelsen i Västmanland som vattenmyndighet och Södra Östersjöns vattendistrikt med länsstyrelsen i Kalmar län som vattenmyndighet.

Ekologisk status idag

Nyköpings kommun har många vattendrag och sjöar med varierande ekologisk status. Av vattendragen har 29 måttlig, fyra otillfredsställande och en dålig ekologisk status. Av sjöarna har 8 god, 8 måttlig, 3 otillfredsställande och 5 dålig ekologisk status. Av kustvattnet har 11 måttlig och 7 otillfredsställande ekologisk status. Detta då de har betydande påverkan av näringsämnen.

Miljökvalitetsnormen god ekologisk status ska nås till 2021 för de flesta sjöar och vattendrag utom för dem som har tidsfrist till 2027.

Miljökvalitetsnormen god ekologisk status ska uppnås 2027 för allt kustvatten. God ekologisk status med avseende på näringsämnen (eller

biologiska kvalitetsfaktorer som indikerar näringsämnespåverkan) kan nämligen inte uppnås till 2021 på grund av att över 60 procent av den totala tillförseln av näringsämnen kommer från utsjön.

Läs mer om status för enskilda vattenförekomster i Nyköping på webbplatsen [Vatteninformationssystem Sverige](#).

Kemisk status idag

Samtliga ytvatten i Nyköpings kommun uppnår inte god kemisk status. Gränsvärden för kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE) överskrids i alla Sveriges ytvattenförekomster på grund av nedfall från luften. Detta medför att samtliga ytvatten i Sverige klassificeras till Uppnår inte god kemisk status med avseende på kvicksilver och PBDE.

Om man bortser från kvicksilver och PBDE uppnår en del ytvatten god status. För en del kustvatten överskrids gränsvärdena för tributyltennföreningar som orsakats av båtbottnfärger. Den kemiska statusen för grundvatten är god för alla förekomster utom en. God kemisk status ska uppnås för alla vatten, vattendrag och grundvattenförekomster.

Två av grundvattenförekomsterna; Larslundsmalmen och Rogstafältet har tidsfrist till 2027 för bekämpningsmedel, varav Larslundsmalmen också har tidsfrist till 2027 för trikloreten och tetrakloreten.

Läs mer om status för enskilda vattenförekomster i Nyköping på webbplatsen [Vatteninformationssystem Sverige](#).

Möjliga åtgärder för förbättrad vattenkvalitet

De praktiska åtgärderna som genomförs i vattnet eller vattenmiljön har sin utgångspunkt i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Många åtgärder för att skydda vattnet görs redan idag. Det är viktigt att rätt åtgärd genomförs på rätt plats.

Exempel på praktiska åtgärder som kan genomföras i fysisk planering för att få bättre kvalitet på vattnet är att avsätta mark för hållbar dagvattenhantering och prioritera utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp.

Vattnen ska bevaras, förbättras och återställas för att de ska nå eller bibehålla god status. Konstgjorda och kraftigt modifierade vatten ska bevaras och förbättras för att nå god potential.

Miljö kvalitetsnormer för buller

I dagens samhälle är buller ett stort miljö- och hälsoproblem. Med buller menas oönskat ljud som är störande och i vissa fall skadligt för hälsan. Buller kan komma från biltrafik, järnväg, flyg, industrier och andra verksamheter. Buller påverkar människors hälsa, välbefinnande och livskvalitet. Studier visar att en längre tids exponering för höga bullernivåer har negativa effekter på hälsan och därmed också för samhället.

I den fysiska planeringen är det viktigt att bevaka att bullernivåer blir godtagbara vid till exempel nybyggnationer och anläggning av nya transportstråk. Miljö kvalitetsnormen för buller är uttryckt som en målsättningsnorm.

I Nyköpings kommun är de största bullerkällorna vägtrafik på E4, de större länsvägarna, järnvägen och Stockholm Skavsta flygplats. Inom flera områden överskrids riktvärdena för trafikbuller.

Möjliga åtgärder för förbättrad ljudmiljö

Exempel på praktiska åtgärder som kan genomföras i den fysiska planeringen för att förbättra ljudmiljön är att låta trafikplaneringen utgå från genomförda bullerkartläggningar, anpassa trafikflöden från tung trafik samt planera för en ökad gång- och cykeltrafik i städer och tätorter. Om buller från statliga vägar och järnvägar överskrider antagna riktvärden har Trafikverket skyldighet att vidta ljuddämpande åtgärder.

Gå direkt till kartan

Lämna synpunkter

Samrådet pågick 12 mars - 26 juni 2020.

Hållbarhetsbedömning

Nyköpings kommun har bedömt att genomförandet av översiktsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken ska en kommun som upprättar eller ändrar en plan göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Strategisk miljöbedömning är en process som genomförs med syftet att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. Förutom de miljömässiga konsekvenserna har Nyköpings kommun dessutom valt att bedöma konsekvenserna för social och ekonomisk hållbarhet och benämns därför hållbarhetsbedömning.

Vad är en hållbarhetsbedömning?

Genomförandet av en översiktsplan kan enligt 2 § Miljöbedömningsförordningen (2017:966) antas medföra betydande miljöpåverkan på grund av dess geografiska utbredning samt att den ger möjlighet till sådana verksamheter eller åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och ska därför miljöbedömas enligt 6 kap. 3 § miljöbalken.

Miljöbedömningen innehåller flera steg. Som ett steg i arbetet med strategisk miljöbedömning av planen upprättas en skriftlig redogörelse, en så kallad miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt 6 kap. 11 - 19 §§ miljöbalken. Det är i MKB:n som miljöeffekter identifieras, beskrivs och bedöms. Den lagstyrda MKB:n ingår som en del i översiktsplanens hållbarhetsbedömning, som förutom de formella kraven även gör en bedömning av planen i ett bredare hållbarhetsperspektiv.

Att beskriva konsekvenserna av alla detaljer i en översiktsplan är inte möjligt. Hållbarhetsbedömningen innehåller därför de uppgifter som är rimliga med hänsyn till planens innehåll och detaljeringsgrad.

Miljökonsekvensbeskrivningen har avgränsats till några viktiga huvuddrag i översiktsplanen och hållbarhetsbedömningen beskriver konsekvenser av dessa huvuddrag.

Hållbarhetsbedömningens syfte

Den fysiska planeringen skapar grundläggande förutsättningar för en hållbar utveckling och innebär att ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer fysiskt samordnas till en helhet genom den bebyggda miljön. Livsmiljöer vars utformning ger invånarna möjlighet till en hållbar livsstil är en viktig rumslig faktor.

Syftet med en miljöbedömning enligt miljöbalken är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. Syftet med en MKB är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekterna av en planerad markanvändning och dess inverkan på miljö, hälsa och hushållning med naturresurser.

Genom att identifiera och belysa konflikter mellan olika intressen, föreslå åtgärder som begränsar negativa effekter och konsekvenser och integrera dessa i översiktsplanens process kan det övergripande syftet med miljöbedömning uppnås. Miljökonsekvensbeskrivningen ger även möjlighet för allmänheten och andra att ge synpunkter på MKB:n och förslaget till översiktsplan så att dessa kan tas hänsyn till innan översiktsplanen antas.

Utöver miljökonsekvensbeskrivningen innehåller även hållbarhetsbedömningen en social hållbarhetsbedömning samt en ekonomisk hållbarhetsbedömning. De tre hållbarhetsperspektiven skapar en mer holistisk förståelse av hur olika utvecklingar kan komma att påverka kommunen som helhet än vad en miljöbedömning vanligtvis gör.

Den ekologiska hållbarhetsbedömningen fokuseras främst på naturmiljö, mark, vatten och klimatpåverkan. Den sociala hållbarhetsbedömningen handlar till stor del om välbefinnande, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet. Den ekonomiska hållbarhetsbedömningen utgår ifrån en långsiktig resurshushållning och inkluderas i hållbarhetsbedömningen då den är en väsentlig del i att kunna göra väl avvägda och övergripande bedömningar.

Den ekonomiska hållbarhetsdimensionen, i kombination med ekologisk samt social hållbarhetsbedömningen, möjliggör för en långsiktigt hållbar utveckling.

Sammanfattning av hållbarhetsbedömningen

I hållbarhetsbedömningen har en bedömningsskala använts, där positiva konsekvenser för en hållbarhetsaspekt har tilldelats ett positivt värde (+1 eller +2) och negativa konsekvenser, har tilldelats ett negativt värde (-1 och -2). För vissa hållbarhetsaspekter har bedömningen gjorts att alternativen

innebär neutrala konsekvenser (0), vilket innebär att miljöpåverkan av alternativen år 2040 motsvarar den miljöpåverkan som är idag.

För respektive aspekt har gjorts en bedömning av dels risk för negativa konsekvenser och dels potential till positiva konsekvenser. Avståndet mellan risken och potentialen visar att utfallet är beroende av hur planens intentioner genomförs. Finns det en stor potential men samtidigt en stor risk ökar vikten av att styra genomförandet av planen.

Planförslaget, det vill säga det nuvarande samrådsförslaget av Nyköping 2040, indikerar sammantaget en potential till betydligt större positiva konsekvenser i jämförelse med nollalternativet, dvs nuvarande översiktsplan. Risken för negativa konsekvenser är dessutom avsevärt mindre, i jämförelse med nollalternativet. Störst positiv skillnad är det för de ekologiska aspekterna, särskilt naturmiljö, mark och vatten samt klimatpåverkan.

För planförslaget är det generellt ett större avstånd mellan risk och potential än för nollalternativet. Planförslaget visar på en relativt stor skillnad mellan de potentiella positiva konsekvenserna och risken för negativa konsekvenser för samtliga av de tre hållbarhetsaspekterna. Även här är det störst skillnad för de ekologiska aspekterna, särskilt naturmiljö, klimatpåverkan samt landskapsbild och kulturmiljö. Att det är stor skillnad mellan planförslagets mest positiva och negativa konsekvenser indikerar på att ett efterlevande av planen är viktig Nyköpings kommuns hållbara utveckling.

Framtidsbilden och nollalternativet pekar åt liknande riktning men nollalternativet visar på ett färre antal potentiella positiva konsekvenser än framtidsbilden. En förklaring till varför diagrammen pekar i samma riktning beror på att principerna i det nya planförslaget ursprungligen kommer från den översiktsplan som antogs 2013. Detta kan ses som en positiv aspekt då det visar på en långsiktighet i kommunens planering.

[Läs hela Hållbarhetsbedömningen.](#)

Gå direkt till kartan

Lämna synpunkter

Samrådet pågick 12 mars - 26 juni 2020.

Planeringsunderlag

Denna förteckning innehåller det underlagsmaterial som har använts vid framtagandet av översiktsplanen. Merparten av dessa har bedömts som aktuella under arbetet med översiktsplanen och kan användas som underlag vid fortsatt planering.

Nyare underlag kan komma att tas fram under översiktsplanens livstid. Kontakta därför Nyköpings kommun vid behov av aktuellt underlag.

Här hittar du de underlag som använts i flera av kapiteltexterna. Längre ner finns en en kapitelvis redovisning av underlag.

Underlag som har använts i flera kapitel

[Översiktsplan för Nyköpings kommun 2013](#)

- [ÖP 2013 Rekommendationskarta](#)
- [ÖP 2013 Riksintressen](#)
- [ÖP 2013 Samrådsredogörelse](#)
- [MKB ÖP Nyköpings kommun 2013](#)

[Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta 2013](#)

- [FÖP Nyköping kartor](#)
- [FÖP Nyköping Analyser och underlag](#)
- [FÖP Nyköping Nyköpings framtida stadsbyggnad](#)
- [FÖP 2013 Trafikanalyser](#)
- [FÖP 2013 Samrådsredogörelse](#)
- [MKB FÖP Nyköping tätort och Skavsta 2013](#)

[Fördjupad översiktsplan för kusten Sjösa-Vålarö 2014](#)

- [FÖP kusten Rekommendationskarta](#)
- [FÖP Kusten Samrådsredogörelse](#)
- [MKB FÖP Kusten Sjösa-Vålarö](#)

[Underlag för aktualitetsförklaringen 2017](#)

[Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse 2017](#)

[Bostadsförsörjningsstrategi för Nyköpings kommun 2016](#)

Bostadsförsörjningsstrategi för Nyköpings kommun (antagen av kommunfullmäktige 2016-12-13)

- [Bostadsförsörjningsstrategi för Nyköpings kommun, Del 2 – Strategidokument](#)
- [Bostadsförsörjningsstrategi för Nyköpings kommun, Del 3 - Handlingsplan](#)

[Rapport medborgarenkät om ÖP 2018](#)

[Rapport företagarenkät om ÖP 2018](#)

[Rapport företagarenkät om ÖP 2018](#)

[Rapport från workshop om utmaningar 2018-06-07](#)

[Rapport från workshop om Agenda 2030 2019-02-12](#)

[Rapport från workshop om utvecklingsområden och bebyggelsenoder 2019-04-03](#)

[Protokoll avgränsningssamråd med Länsstyrelsen 2018-11-30](#)

[Protokoll avgränsningssamråd med Länsstyrelsen 2019-04-26](#)

[Rapport från workshop om Nyköpings ÖP 2040 2019-10-16](#)

[Förutsättningar för socialt hållbar samhälls- och stadsutveckling i Nyköpings kommun. Delunderlag för översyn av Översiktsplan 2040 för Nyköpings kommun 2018](#)

Utmaningar och utgångspunkter

[Bakgrundsstatistik - 756490 Bostadsbehov utifrån statistikanalyser Nyköpings kommun 2019](#)

Nyköping i regionen

[Strukturanalys ÖMS. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen 2017](#)

[Befolkningsframskrivning ÖMS. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen 2017](#)

[Bredbandsstrategi för Södermanlands län Länsstyrelsen 2018](#)

Andra planeringsunderlag som kan vara intressanta på [Region Sörmlands webbplats](#).

- Länstransportplanen
- Cykelstrategi
- Sörmlandsstrategin - ett folkhälsodokument
- Smart specialisering

Landsbygd

[Landsbygdsstrategi Nyköpings kommun 2012](#)

[Utredning av LIS-områden i Nyköpings kommun, Ramboll, 2019](#)

[Dom LIS-område Katrineholms kommun, Mark- och miljööverdomstolen 2018-P 7022](#)

[LIS-utredning, Katrineholms kommun, Structor, 2016](#)

[Artportalen](#)

Näringsliv och turism

["Ett land att besöka. En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring" \(SOU 2017/95\), Regeringskansliet, 2017](#)

[Smart industri - en nyindustrialiseringsstrategi för Sverige. Regeringskansliet, 2015](#)

[Spaning om stadens utveckling - Forskningsrådets spaning 2019. Svenska Stads kärnor, 2019](#)

[Purple flag - en arbetsmetod. Svenska Stads kärnor, 2019](#)

[Rapport om Nyköpings näringsliv -beställd av Näringslivsenheten. Biznode, 2016](#)

Rapport om Nyköpings näringsliv, beställd av Näringslivsenheten. Biznode, 2018

[Samhällsanalys av potentialen för region East Sweden gjord av WSP. Östsvenska handelskammaren, 2016](#)

[Företagande på landsbygden - enkät rapport. Östsvenska handelskammaren, 2018](#)

[Professorn i nationalekonomi, Charlotta Mellanders forskning om platsens attraktivitet. Jönköping university. Pågående](#)

[Rapport Fakta och exempel kring lokal attraktivitet 2014:14. Tillväxtanalys, 2014](#)

[Ostlänkens tillväxteffekter - rapport gjord av WSP. Östsvenska handelskammaren, 2016](#)

[Vykort från framtidens stad, Alexander Ståhle m.fl forskare. KTH/MIT. 2015](#)

[Nyköpings näringslivsstrategi. Nyköpings kommun. 2017](#)

[Nyköpings besöksnäringstrategi. Nyköpings kommun. 2015](#)

[Stockholm Skavsta flygplats "Tillgänglighet som motor för flygplatsutveckling och tillväxt" rapport av WSP. Regionförbundet Sörmland, Nyköpings kommun och Stockholm Skavsta flygplats. 2015](#)

[Flyget och företagen - rapport av nationalekonomerna Shon Ferguson och Rikard Forslid. SNS förlag. 2016](#)

[Besöksnäringen lyfter - med samarbete, hållbarhet och ett attraktivt företagsklimat. VISITA och Arena för tillväxt. 2015](#)

[Strategi för smart specialisering Sörmland. Regionförbundet Sörmland. 2017](#)

Utredning av Naturturism - ska få uppgifter av Erik Lindhe på måndag. ? . ?

Transporter

[Kompletterande järnvägsutredning Bibana Skavsta, Trafikverket, 2017](#)

[Tillåtighetsbeslut Ostlänken, Regeringen, 2018](#)

[Underlag tillåtlighet Ostlänken, Trafikverket, 2015; 2018](#)

[Nationell plan Transportsystemet åren 2018-2029, Trafikverket, 2018](#)

[Regional plan för transportsystemet 2018-2029, Region Sörmland, 2018](#)

[Samrådsunderlag järnvägsplaner Ostlänken genom Nyköping, 2017](#)

[Ortstrukturanalys Östra Sörmland, Tyréns, 2015](#)

[ÅVS Östra, Trafikverket, 2018](#)

[ÅVS Västra infarten, Trafikverket, 2019](#)

[ÅVS E4 2015, Trafikverket](#)

[ÅVS Stavsjö, 2015, Trafikverket](#)

[Trafikanalys Östra, Ramböll, 2019](#)

[Trafikanalys Nyk rc, Ramböll 2017](#)

[Hemgårdspassagens projektering, Ramböll, 2019](#)

[Stadsbussutredning, Nyköpings kommun, 2019](#)

[Transportstrategi för Nyköpings kommun](#)

[Kommunens parkeringsstrategi med P-norm, Sid 60 i Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta, 2013](#)

[Utredning huvudvägnät, Nyköpings kommun, 2018](#)

[Teknisk handbok, Tekniska divisionen, 2017](#)

[Sörmlandsstrategi, Region Sörmland, 2018](#)

[Målbild trafikering järnväg, Sweco, 2018](#)

[Infrastrukturutredning Skavsta, Sweco, 2017](#)

[Strukturbild Skavsta, WSP, 2018](#)

[Riksintresseprecisering Skavsta \(pågående\), Trafikverket](#)

[Detaljplan Nyköpings resecentrum \(pågående\), Nyköpings kommun](#)

[Järnvägsplan Nyköpings resecentrum \(pågående\) Trafikverket](#)

[Trafikförsörjningsprogram \(Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet\), 2017](#)

[Trast-Trafik för en attraktiv stad \(Sveriges Kommuner och Landsting, 2015](#)

[Trast-Hållbart resande i praktiken \(Sveriges Kommuner och Landsting, 2010](#)

[RiPLAN-Riktlinjer för planering av kollektivtrafik i Stockholms län: SL-S-419761](#)

[Riktlinjer för en tillgänglig kollektivtrafik i Sörmland \(2014\): Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet](#)

Resandestatistik för buss och tåg. Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet. 2019

[ÖMS 2050, Region Sthlm, 2017](#)

[RUFS 2050, Region Sthlm, 2018](#)

[EBS Systemanalys, Mälardalsrådet, 2016](#)

[Sverigeförhandlingen \(flera rapporter\), 2015-2017, Sverigeförhandlingen](#)

Teknisk försörjning

[VA \(vattenförsörjning, avloppsrening, kapacitet vattenverk\). Underlag VA-strategin. Nyköpings kommun. 2019](#)

[Nya skyddsområden för vattentäkt. Länsstyrelsen. 2016](#)

[Spillvatten för tätorten. Datamodell. Nyköpings kommun. 2019](#)

[Kraftförsörjning \(energiproduktion fjärrvärme\). Text + karta \(översikt utbyggnadsområden\). 2019](#)

Överföring av ytterligare kraftförsörjning (kraftledningsgata) till Oxelösund/SSAB. 2019

[Framtida VA verksamhetsområden. Nyköpings kommun. 2019](#)

[Avfall i fysisk planering med fokus på översiktsplanering, Rapport U2013:10. Avfall Sverige. 2013](#)

Grön- och blåstruktur (Naturmiljö)

Databaser

[Artportalen. Nationell databas över artfynd. Artdatabanken.](#)

[VISS, vatteninformationssystem Sverige. Länsstyrelserna.](#)

[Skogens pärlor, databas över skogliga värden. Skogsstyrelsen.](#)

[Skyddad natur, databas över all skyddad natur. Naturvårdsverket.](#)

Publikationer

Marina naturvärden i Södermanland – fastlandskusten från Rågö till Hällsviken 2017. Länsstyrelsen i Södermanlands län rapport nr: 2019:23

Marina naturvärden i Södermanland – fastlandskusten från Fifång-Askö-Hartsö MPA-område 2015 - 2017. Länsstyrelsen i Södermanlands län rapport nr: 2019:22

Översiktlig inventering av grunda havsvikar i Sörmlands län 2002

Länsstyrelsen i Södermanlands län rapport nr: 2002:4

Fiskrekrytering och undervattensvegetation. Länsstyrelsen i Södermanlands län rapport nr: 2005:6, 2006:5, 2007:2, 2008:4

Utvalda vikar i Södermanlands län, delrapport 2 i projektet Vik för Vik – mot en friskare Östersjökust. Länsstyrelsen i Södermanlands län 2018

Inventering av tjockskalig målarmussla (*Unio crassus*) i Södermanlands län 2007 och 2008. Länsstyrelsen i Södermanlands län rapport nr: 2010:5

Stormusslor i Kilaån 2004 och 2005. Länsstyrelsen i Södermanlands län rapport nr: 2005:8

Skogsbruksplan. Nyköpings kommun

Regional handlingsplan för grön infrastruktur i Södermanlands län

Länsstyrelsen i Södermanlands län rapport nr: 2019:20

Inventering av mal i Båvenområdet. Länsstyrelsen i Södermanlands län rapport nr: 2013:12

Kustnära lekområden för fisk i Sörmland. Sportfiskarna rapport nr: 2015:2

Friluftsliv

[Skyddad natur, databas över all skyddad natur. Naturvårdsverket.](#)

Kulturmiljö

Bygd och miljö del 1. Sörmlands museum. 1988 - för tung fil

[Kulturhistorisk byggnadsinventering centrum, 2016](#)

[Kulturhistoriska områdesbeskrivningar Nyköpings tätort. KMV Forum. 2019](#)

[Stadssilueettanalys Nyköpings tätort. KMV Forum. 2019](#)

[Kulturhistoriska bebyggelseinventeringar för kommunens tätorter. Sörmlands museum. 1991](#)

[Sörmlandsbygden 1988:2. Södermanlands hembygdsförbunds årsbok. 1988](#)

Utbildning och fritid

[Planeringsunderlag Lokaler och anläggningar för samhällsservice. Nyköpings kommun. 2019](#)

[Skolområdesprognos för Nyköpings kommun 2018-2030](#)

[Boverkets allmänna råd \(2015:1\) om fria ytor för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet](#)

[Gör plats för barn och unga. Boverket 2015](#)

[Statistik över lokalutnyttjande från Nyköpings Arenor. Uttagen från FRI våren 2019](#)

[Utredning om idrottsanläggningar i Nyköpings kommun. Antagen i KS 2016-09-19 \(KK14/674:7\)](#)

Miljö- och riskfaktorer

[Buller, Höga ljudnivåer och buller inomhus. Socialstyrelsen, 2008](#)

[Miljöhälsorapport 2017. Folkhälsomyndigheten, 2017](#)

[Exponering för luftföroreningar inom Östra Sveriges Luftvårdsförbund, beräkningar av befolkningens exponering för partiklar \(PM10\) och kvävedioxid \(NO2\) år 2015. SLB-analys, Östra Sveriges Luftvårdsförbund, 2017](#)

[Magnetfält och hälsorisker. Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten](#)

[Riskbild 2 Södermanland - Skyfall, lokala avrinningsförhållanden och extrema havsvattenstånd. Länsstyrelsen Södermanlands län, 2013](#)

[Översvämningskartering utmed Nyköpingsån - Sträckan från Högsjö till mynningen i Östersjön. MSB, 2015](#)

[Översvämningskartering utmed Kilaån - Sträckan Vretaån till mynningen, samt Vireån till Ålbergaån. MSB, 2015](#)

[Produktbeskrivning: Förutsättningar för skred i finkornig jordart. SGU, 2017.](#)
[Översiktlig skredriskartering. Statens räddningsverk och Nyköpings kommun, 1993](#)

Riktlinjer avseende risker med farligt gods i Nyköpings kommun. Nyköpings kommun, 2019

[Vägledning om farligt gods. Länsstyrelsen Södermanlands län, 2015](#)

[Förorenade områden i den fysiska planeringen – en vägledning](#)
[Länsstyrelsen, 2013](#)

[Boverkets byggregler – föreskrifter och allmänna råd, BBR \(radon\). Boverket, 2018](#)

[Nationell handlingsplan för radon. Strålsäkerhetsmyndigheten, 2018.](#)

Gå direkt till kartan